

PRZEWODNIK PO FUNDUSZACH DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH

Adam Szejnfeld

Bruksela 2015r.

PRZEDMOWA.....	4
ROZDZIAŁ 1. PRZEGLĄD ŚRODKÓW DOSTĘPNYCH W POLSCE	6
1.1. Fundusze unijne	6
1.1.1. Poziom krajowy.....	9
1.1.1.1. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	11
1.1.1.2. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój	23
1.1.1.3. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	31
1.1.1.4. Program Operacyjny Polska Cyfrowa	36
1.1.1.5. Program Operacyjny Polska Wschodnia.....	40
1.1.1.6. Program Operacyjny Pomoc Techniczna	42
1.1.1.7. Europejska Współpraca Terytorialna	43
1.1.2. Poziom Regionalny.....	47
1.1.2.1. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.....	48
1.1.2.2. Pozostałe regionalne programy operacyjne.....	60
1.2. Fundusze poza unijne	65
1.2.1. Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	65
1.2.1.1. Fundusz pożyczkowy dla kobiet	65
1.2.1.2. Pożyczka na innowację	67
1.2.2. Bank Gospodarstwa Krajowego	68
1.2.2.1. Oferta Poręczeniowo-gwarancyjna dla sektora MŚP	68
1.2.2.2. Program „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”	73
1.2.2.3. Inicjatywa JEREMIE	75
1.2.3. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)	77
1.2.3.1. Racjonalna gospodarka odpadami	77
1.2.3.2. Ochrona powierzchni ziemi	80
1.2.3.3. Poprawa efektywności energetycznej.....	82
1.2.3.4. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	84
1.2.3.5. Wspieranie działalności monitoringu środowiska	85
1.2.3.6. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków	86
1.2.3.7. Edukacja ekologiczna.....	89
1.2.4. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.....	91
1.2.4.1. STRATEGMED – profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych	91
1.2.4.2. BIOSTRATEG – Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo	92
1.2.4.3. GO GLOBAL.PL	93
1.2.4.4. INNOLOT - innowacyjne lotnictwo	94
1.2.4.5. Blue Gas - Polski gaz łupkowy.....	95
1.2.4.6. CuBR (projekt we współpracy z KGHM Polska Miedź S.A)	96
1.2.5. Fundusze norweskie	97
ROZDZIAŁ 2. ŚRODKI DOSTĘPNE W POLSCE W RAMACH POLITYKI ROLNEJ I RYBOŁÓWSTWA. 100	
2.1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020	100
2.2. Program Operacyjny "Rybnictwo i Morze" na lata 2014 – 2020.....	105
ROZDZIAŁ 3. PRZEGLĄD PROGRAMÓW ZARZĄDZANYCH NA POZIOMIE EUROPEJSKIM	107
3.1. COSME	108

3.2.	Horyzont 2020	111
3.3.	Pozostałe formy wsparcia na poziomie europejskim	115
3.3.1.	Erasmus dla młodych przedsiębiorców	115
3.3.2.	Program LIFE	116
3.3.3.	Enterprise Europe Network	117
3.3.4.	EUREKA	117
3.3.5.	EUROSTARS	118
	BIBLIOGRAFIA	119

PRZEDMOWA

1. Wstęp

Polska w ciągu ostatniego ćwierćwiecza przeszła ogromną metamorfozę. Kilkanaście lat temu byliśmy krajem, w którym na każdym kroku mogliśmy spotkać przykłady opóźnienia cywilizacyjnego, do którego doprowadziły rządy PRL-u. Dzisiaj natomiast jesteśmy państwem nowoczesnym, jednym z najszybciej rozwijających się krajów Unii Europejskiej.

Podstawą naszego sukcesu jest pracowitość i przedsiębiorczość naszych obywateli oraz roztropność większości polityków mających wpływ na rządy w naszym kraju. Nie ulega jednak wątpliwości, iż przyczyniły się do tego także środki Unii Europejskiej. Bez wsparcia finansowego Wspólnoty, zarówno z programów przedakcesyjnych, jak i środków, które Polska otrzymała później, trudno byłoby nam samodzielnie osiągnąć tak świetne wyniki. W czasie transformacji oraz procesu akcesyjnego nasz kraj stał się największym beneficjentem unijnych funduszy, co wiązało się również z ogromną odpowiedzialnością za sposób i dobre skutki ich wydawania. Dzisiaj efekty są widoczne niemalże w każdej dziedzinie i w każdym rejonie Polski. Dotyczą one zarówno gospodarki, infrastruktury, budownictwa, transportu, ochrony środowiska, czy oświaty, sportu, a także nauki, kultury i sztuki...

Środki Unii Europejskiej przewidziane dla Polski w ramach bieżącej wieloletniej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, to szansa, być może ostatnia na taką skalę, na kolejny skok cywilizacyjny. Musimy je zagospodarować w sposób przemyślany, myśląc nie tylko o natychmiastowych efektach, ale przede wszystkim o inwestycjach, które w dłuższej perspektywie czasu pozwolą na skierowanie naszej gospodarki na tory tym razem bardziej innowacyjnego rozwoju. Fundusze unijne, oraz inne zagraniczne formy wsparcia Polski i Polaków z krajów spoza Unii

Europejskiej, nie są jednak jedyną formą wsparcia finansowego dostępną dla polskiej gospodarki. Proszę nie zapominać także o wielu programach oferowanych w naszym kraju, szczególnie dla przedsiębiorców, z budżetu polskiego państwa.

Chciałbym podkreślić, iż niniejsze opracowanie jest jedynie ogólnym przewodnikiem po możliwych do wykorzystania programach finansowego wsparcia działalności zarobkowej w Polsce. Nie ma ono ambicji kompleksowego zastąpienia wiedzy oraz doradztwa zawodowego w zakresie informacyjnym, a już na pewno wykonawczym, dotyczącym poszczególnych programów. W przeciwnym razie musiałyby być dziełem wielotomowym, przez które bardzo trudno byłoby przebrnąć jego czytelnikom. Wskazuję więc tutaj przede wszystkim katalog programów pomocowych, syntetycznie opisując ich zakres finansowania oraz cele, podając jednocześnie dane kontaktowe do zaciągnięcia bardziej szczegółowych informacji. Tekst pisany, nawet najbardziej szczegółowy, nie zastąpi bowiem rozmowy, pogłębionej analizy oraz doradztwa w konkretnej, indywidualnej sprawie.

Oddając niniejszą publikację do Państwa dyspozycji życzę Państwu owocnych inwestycji w swój własny rozwój, rozwój Państwa firm, jak i w rozwój naszego kraju.

2. O przewodniku

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej na lata 2014-2020, a także z funduszy krajowych i norweskich. Z oczywistych względów, szczególnym beneficjentem niniejszego poradnika mają być mikroprzedsiębiorstwa oraz mali i średni przedsiębiorcy, lecz mam nadzieję, iż także inne osoby odnajdą tu ciekawe dla siebie informacje.

Z uwagi na ograniczenia objętościowe w przypadku omawiania programów regionalnych, przewodnik skupia się na jednym regionie Polski – Wielkopolsce. Przykładowy Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego ma być w tym przypadku prezentacją tego, co Czytelnik może odnaleźć także i w pozostałych regionalnych programach operacyjnych.

Ponadto, poza opisem funduszy i programów pochodzących ze środków unijnych, niniejsza publikacja zawiera opis dostępnych możliwości finansowania MŚP z innych źródeł, np. ze środków budżetu państwa, którymi dysponują instytucje takie, jak: Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju czy Bank Gospodarstwa Krajowego.

W momencie przygotowywania niniejszej publikacji, nadal trwały prace nad kształtem wielu programów, szczególnie krajowych i regionalnych programów operacyjnych a także programów ze środków krajowych czy Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W związku z tym, niektóre informacje zawarte w przewodniku mogą ulec zmianie, dlatego ważne jest, aby sięgając do przewodnika, korzystać również z informacji dostępnych na wskazanych przez mnie stronach internetowych oraz na informacjach udzielanych przez instytucje nadzorujące poszczególne programy i fundusze.

Adam Szejnfeld
Poseł do Parlamentu Europejskiego
www.szejnfeld.pl

Rozdział 1. Przegląd środków dostępnych w Polsce

1.1. Fundusze unijne

Z budżetu polityki spójności na lata 2014 – 2020 Polska otrzyma **82,5 mld euro**. Polityka spójności obejmuje: Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny.

23 maja 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa¹, najważniejszy dokument określający strategię inwestowania funduszy europejskich w nowej perspektywie finansowej. W celu lepszej koordynacji poza funduszami polityki spójności, dokument ujmuje również Wspólną Politykę Rolną oraz Wspólną Politykę Rybołówstwa.

W dokumencie tym przedstawiono m.in. najważniejsze zasady inwestowania funduszy unijnych, powiązania między funduszami a dokumentami strategicznymi, podział funduszy na poszczególne dziedziny, układ programów operacyjnych oraz podział odpowiedzialności za zarządzanie pieniędzmi europejskimi pomiędzy szczeblem regionalnym i centralnym.

Zgodnie z Umową Partnerstwa fundusze mają przyczynić się do rozwoju Polski, czyli wspierać zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz poprawę spójności społecznej i terytorialnej kraju, a także podnoszenie sprawności i efektywności państwa. Poza inwestycjami w infrastrukturę transportową, największy wzrost wydatków dotyczyć będzie innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców.

Fundusz Spójności

Został powołany w celu wyrównania dysproporcji ekonomicznych, społecznych i rozwojowych między państwami członkowskimi. Beneficjentami tego funduszu są kraje UE, których dochód narodowy brutto na mieszkańca nie przekracza 90% średniej unijnej. W perspektywie 2014 – 2020 będą z niego korzystać następujące państwa: Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry.

Fundusz Spójności jest zarządzany na poziomie krajowym, a jego środki przeznaczone są na największe i strategiczne inwestycje.

Fundusz Spójności współfinansuje dwa rodzaje projektów:

- **Środowiskowe** - wspieranie projektów związanych z ochroną przyrody, rozwojem i wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii czy inwestycje w transport publiczny, kolejowy, intermodalność
- **Transportowe** - głównie rozwój transeuropejskich sieci TEN

¹ Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Dokument powstał na bazie Założeń Umowy Partnerstwa 2014-2020 przyjętych przez Radę Ministrów 15 stycznia 2013 roku. Przygotowując Umowę wzięto pod uwagę zapisy unijnych i krajowych dokumentów strategicznych, dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem perspektywy 2004-2006 oraz 2007-2013.

Od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej, Polska pozyskała najwięcej środków z tego funduszu spośród wszystkich jej członków. W perspektywie **2014 - 2020 będzie to kwota ponad 20 mld euro**.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Jako część polityki spójności, mającej niwelować różnice rozwojowe pomiędzy regionami państw członkowskich Unii Europejskiej, inwestycje w ramach Funduszu Rozwoju Regionalnego będą dotyczyć następujących obszarów:

- innowacje i badania
- agenda cyfrowa
- wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)
- gospodarka niskoemisyjna

Środki przydzielane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego mają za zadanie uwzględnić specyfikę każdego regionu i **wyrównywać dysproporcje między regionami** bogatszymi i biedniejszymi. Jest to największy fundusz i w latach 2014 – 2020 w jego ramach, Polsce przyznano ponad **40 mld euro**.

Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

Europejski Fundusz Społeczny został stworzony by wspierać działania mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, mobilności pracowników i łatwego przechodzenia z edukacji do aktywności zawodowej w Unii Europejskiej. Jest to fundusz działający na terenie całej Unii, a u jego podstaw leży idea walki z ubóstwem.

W latach 2014 – 2020 inwestycje z Europejskiego Funduszu Społecznego będą się koncentrować na czterech celach tematycznych polityki spójności:

- promowanie zatrudnienia i wspieranie mobilności siły roboczej
- promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa
- inwestowanie w edukację, poszerzanie umiejętności i ustawiczne kształcenie
- zwiększanie możliwości instytucjonalnych oraz efektywności administracji publicznej

W perspektywie 2014 - 2020, Polska w ramach EFS otrzyma ponad **13 mld euro**.

Definicja MŚP

Za **przedsiębiorstwo** uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub stowarzyszenia prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Pułapy zatrudnienia oraz pułapy finansowe określające kategorię przedsiębiorstwa:

1. Do kategorii **mikroprzedsiębiorstw** oraz **małych i średnich przedsiębiorstw** („MŚP”) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż **250 pracowników** i których roczny obrót nie przekracza **50 mln euro**, lub roczna suma bilansowa nie przekracza **43 mln euro**.
2. W kategorii MŚP **małe przedsiębiorstwo** definiuje się jako przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż **50 pracowników** i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza **10 mln euro**.
3. W kategorii MŚP **mikroprzedsiębiorstwo** definiuje się jako przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż **10 pracowników** i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza **2 mln euro**.

Według załącznika nr 1 do rozporządzenia Komisji UE Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w stosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.06.2014)

Pełną definicję można znaleźć pod poniższym linkiem:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0651&from=PL>

1.1.1. Poziom krajowy

W Umowie Partnerstwa, zaprezentowano 6 krajowych i 16 regionalnych programów operacyjnych. Mają one na celu realizację na terytorium Polski priorytetów strategicznych, założeń unijnej strategii "Europa 2020" na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Program Infrastruktura i Środowisko	27,41 mld euro
Program Inteligentny Rozwój	8,61 mld euro
Program Polska Cyfrowa	2,17 mld euro
Program Wiedza Edukacja Rozwój	4,69 mld euro
Program Polska Wschodnia	2 mld euro
Program Pomoc Techniczna	700,12 mln euro

W perspektywie 2014 – 2020 wszystkie regiony zobowiązane są do określenia tzw. **inteligentnych specjalizacji**, czyli obszarów, na których rozwój będą kłaść szczególny nacisk. Każdy region posiada swoje atuty, specyficzne ze względu na położenie czy dostęp do surowców, dlatego w celu podnoszenia konkurencyjności polskiej gospodarki, konieczne było ich zidentyfikowanie.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju jest Instytucją Zarządzającą dla następujących programów operacyjnych:

- PO Inteligentny Rozwój
- PO Wiedza, Edukacja, Rozwój
- PO Infrastruktura i Środowisko
- PO Polska Cyfrowa
- PO Polska Wschodnia
- PO Pomoc Techniczna

W porównaniu do poprzedniej perspektywy na lata 2007 – 2013, nastąpiła zmiana w podejściu do wspierania przedsiębiorców. Przede wszystkim **instytucje edukacyjne będą oferować jedynie usługi rozwojowe, a nie pośredniczyć w udzielaniu wsparcia, jako projektodawcy**. Przedsiębiorca samodzielnie będzie decydował o wyborze usługi rozwojowej odpowiadającej na jego potrzeby. Większy nacisk zostanie położony na diagnozę potrzeb rozwojowych, większą dywersyfikację świadczonych usług, np. doradztwo biznesowe, mentoring, optymalizacja procesów zarządzania, itp.

Inteligentne Specjalizacje

By móc realizować cele zawarte w "Europie 2020", a także budować konkurencyjność polskiej gospodarki w stosunku do innych krajów Unii Europejskiej, zostały określone krajowe i regionalne inteligentne specjalizacje, czyli branże, które w perspektywie czasu mają wyróżnić Polskę i jej województwa na arenie międzynarodowej².

18 krajowych inteligentnych specjalizacji określono w ramach następujących działań:

ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO

1. Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne
2. Diagnostyka i terapia chorób cywilizacyjnych oraz medycyna spersonalizowana
3. Wytwarzanie produktów leczniczych

BIOGOSPODARKA ROLNO-SPOŻYWCZA, LEŚNO-DRZEWNA I ŚRODOWISKOWA

4. Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego
5. Zdrowa żywność (o wysokiej jakości i ekologicznej produkcji)
6. Biotechnologiczne procesy i produkty chemii specjalistycznej oraz inżynierii środowiska

ZRÓWNOWAŻONA ENERGETYKA

7. Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii
8. Inteligentne i energooszczędne budownictwo
9. Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku

SUROWCE NATURALNE I GOSPODARKA ODPADAMI

10. Nowoczesne technologie pozyskiwania, przetwórstwa i wykorzystania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów
11. Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku)
12. Innowacyjne technologie przetwarzania i odzyskiwania wody oraz zmniejszające jej zużycie

INNOWACYJNE TECHNOLOGIE I PROCESY PRZEMYSŁOWE (W UJĘCIU HORYZONTALNYM)

13. Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoproducty
14. Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe
15. Inteligentne sieci i technologie geoinformacyjne
16. Elektronika oparta na polimerach przewodzących
17. Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych
18. Optoelektroniczne systemy i materiały

² Więcej informacji na stronie:

<http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjnosci/Krajowe+inteligentne+specjalizacje> oraz w dokumencie:

<http://www.mg.gov.pl/files/upload/15049/Krajowa%20inteligentna%20specjalizacja.pdf>

1.1.1.1. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój

Budżet: 8,6 mld euro

Poprzednik: PO Innowacyjna Gospodarka

Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój będzie stanowić główne źródło wsparcia B+R+I. Głównym jego celem jest znaczące **pobudzenie innowacyjności gospodarki**, w szczególności wzmocnienie **współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi** w celu komercjalizacji wyników prac badawczych oraz zwiększenia wartości prywatnych nakładów na badania i rozwój.

Celem programu jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się głównie zwiększeniem nakładów na B+R poprzez:

- wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo–rozwojowej
- podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych i prac rozwojowych
- zwiększenie stopnia komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia badań naukowych i prac rozwojowych

Osie priorytetowe Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój:

- I. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa
- II. Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
- III. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
- IV. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego
- V. Pomoc Techniczna

Nie wszystkie osie priorytetowe i zawarte w nich działania odnoszą się bezpośrednio do przedsiębiorstw. Omówione zostaną tylko cele szczegółowe, które odnoszą się do działalności małych i średnich firm. W celu uzyskania pełnej informacji o PO IR, proponuję zapoznać się z pełnym tekstem programu dostępnym na stronach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju lub Funduszy Europejskich lub skontaktować się z odpowiednimi instytucjami.

<http://www.poir.gov.pl/strony/o-programie/dokumenty/program-inteligentny-rozwoj-dokument/>

OŚ I. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa

Działanie 1.1 Projekty B+R przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.1.1 Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa

Poddziałanie 1.1.2 Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- przedsiębiorstwa
- konsorcja przedsiębiorstw
- konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych
- konsorcja przedsiębiorstw i uczelni (w tym spółek celowych uczelni)
- jednostki administracji publicznej, w tym ich jednostki organizacyjne, lub wyłonione podmioty odpowiadające za realizację działań o charakterze systemowym

Wsparcie kierowane jest zarówno do dużych przedsiębiorstw jak i MŚP, przy czym możliwe jest organizowanie naborów dedykowanych wyłącznie jednej z ww. grup firm.

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

Poddziałanie 1.1.1

- Dofinansowanie udzielane jest na realizację projektów, które obejmują badania przemysłowe i prace rozwojowe albo prace rozwojowe (projekty, w których nie przewidziano prac rozwojowych nie mogą uzyskać dofinansowania).

Beneficjent może powierzyć realizację części prac B+R w projekcie podwykonawcy.

Poddziałanie 1.1.2

- Dofinansowanie udzielane jest na realizację projektów, które obejmują wyłącznie prace rozwojowe z uwzględnieniem wytworzenia instalacji demonstracyjnej.

Beneficjent może powierzyć realizację części prac B+R w projekcie podwykonawcy.

Projekty B+R powinny obejmować badania przemysłowe i prace rozwojowe lub wyłącznie prace rozwojowe.

Warunkiem otrzymania dofinansowania jest komercjalizacja wyników prac B+R, rozumiana jako wdrożenie wyników projektu we własnej działalności gospodarczej przedsiębiorcy lub udzielenie licencji lub sprzedaż wyników projektu w celu ich wprowadzania do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy.

Wsparcie kierowane jest na projekty wpisujące się w Krajową Inteligentną Specjalizację, w tym nowe specjalizacje wynikające z procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**.

➤ **Finanse**

Minimalna wartość projektu zostanie określona w regulaminie konkursów. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu to ogółem 50 mln euro.

Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów wynosi 500 mln PLN w tym:

1) dla przedsiębiorców posiadających status mikro-, małego i średniego przedsiębiorcy (MSP) - **400 mln PLN**, w tym:

- dla projektów zlokalizowanych w województwie mazowieckim: **38 mln PLN**
- dla projektów zlokalizowanych w województwie innym niż mazowieckie: **362 mln PLN**

2) dla przedsiębiorców innych niż mikro-, mali i średni przedsiębiorcy - **100 mln PLN**, w tym:

- dla projektów zlokalizowanych w województwie mazowieckim: **9,5 mln PLN**
- dla projektów zlokalizowanych w województwie innym niż mazowieckie: **90, 5 mln PLN**

Maksymalna wartość dofinansowania (udzielonej pomocy publicznej) nie może przekroczyć dla przedsiębiorstwa na jeden projekt pułapów określonych w § 9 ust.1 rozporządzenia MNiSW³ tj.: równowartości **15 mln euro**.

Intensywność wsparcia na prace rozwojowe nie może przekroczyć:

– dla mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy:

45% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem

– dla średniego przedsiębiorcy:

35% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem

– dla przedsiębiorcy innego niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca:

25% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem

Działanie 1.2 Sektorowe programy B+R

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- konsorcja przedsiębiorstw

W programach sektorowych inicjatorem wspólnego przedsięwzięcia jest grupa przedsiębiorstw, które występują w imieniu branży (np. za pośrednictwem platformy technologicznej, inicjatywy klastrowej, etc.), przedstawiając zarys agendy badawczej wraz z konkretnym zapotrzebowaniem sektora na prace B+R.

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- badania przemysłowe i prace rozwojowe
- prace rozwojowe

Programy sektorowe służą realizacji dużych przedsięwzięć B+R, istotnych dla rozwoju poszczególnych branż/sektorów gospodarki.

Wsparcie kierowane jest na projekty wpisujące się w Krajową Inteligentną Specjalizację, w tym nowe specjalizacje wynikające z procesu przedsiębiorczego odkrywania.

³http://www.ncbir.pl/gfx/ncbir/userfiles/_public/aktualnosci/akty_prawne/rozp._pomoc_publ._dz.u._poz._29_9_z_2015_r..pdf

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.**

➤ **Finanse**

Minimalna wartość projektu zostanie określona w regulaminie konkursów. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu zostanie określona w regulaminie konkursów.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowanych na poziomie projektu (nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa):

Koperta Mazowiecka - Max. 25% - 80%

Koperta 15 województw - Max. 25% - 80%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Koperta Mazowiecka - Min. 20% - 75%

Koperta 15 województw - Min. 20% - 75%

OŚ II. Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I

Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- Przedsiębiorstwa

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- Tworzenie lub rozwój infrastruktury B+R przedsiębiorstw poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służyć będzie prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów i usług.

Czynnikami decydującymi o wsparciu są m.in.:

1. opisany w agendzie badawczej zakres badań przemysłowych lub prac rozwojowych, które przedsiębiorstwo zamierza realizować na wybudowanej lub zmodyfikowanej infrastrukturze, dobór i plan wykorzystania tej infrastruktury;
2. zdolność przedsiębiorstwa do realizacji prac B+R, w tym potencjał kadrowy, doświadczenie w prowadzeniu prac B+R lub potencjał infrastrukturalny;
3. poziom nakładów

➤ **Finanse**

Nie przewiduje się finansowania dużych projektów w rozumieniu art. 100⁴ rozporządzenia ogólnego. Minimalna wartość projektu wynosi 2 mln PLN

⁴ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013: https://www.pois.gov.pl/media/856/Rozporzadzenie_PE_ogolne_2014_2020.pdf

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa):

Koperta Mazowiecka - Max. 10% - 55%

Koperta 15 województw - Max. 25% - 70%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Koperta Mazowiecka - Min. 45% - 90%

Koperta 15 województw - Min. 30% - 75%

Działanie 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw

Poddziałanie 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP

Poddziałanie 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP

Poddziałanie 2.3.3 Umiejdzynarodowienie Krajowych Klastrow Kluczowych

Poddziałanie 2.3.4 Ochrona własności przemysłowej

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- koordynatorzy Krajowych Klastrow Kluczowych,
- uczestnicy Krajowych Klastrow Kluczowych

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Poddziałanie 2.3.1

- Usługi proinnowacyjne (powiązane z aktywnością badawczo-rozwojową lub innowacyjną), świadczone przez akredytowane instytucje otoczenia biznesu

Poddziałanie 2.3.2

- Usługi badawczo-rozwojowe polegające na opracowaniu:
 - a) nowego lub znacząco ulepszanego wyrobu, nowej lub znacząco ulepszonej technologii produkcji, nowego projektu wzorniczego;
 - b) nowej lub znacząco ulepszonej usługi.

Usługi mogą dotyczyć innowacji nietechnologicznych, w tym nowych modeli biznesowych, jeśli będą towarzyszyły usłudze, o której mowa w pkt a) lub b) powyżej.

Poddziałanie 2.3.3

- Usługi skierowane do członków Krajowych Klastrow Kluczowych:
 - a) wspomagające internacjonalizację oferty klastra (wspierające dostosowanie i wprowadzanie na rynki zagraniczne lub wzmocnienie na rynkach zagranicznych oferty/produktów klastra i/lub jego członków, ze szczególnym uwzględnieniem produktów zaawansowanych technologicznie);
 - b) związane z aktywizacją członków klastra w obszarze internacjonalizacji, tworzeniem sieci kontaktów, wymianą wiedzy z partnerami zagranicznymi, współpracą międzynarodową, zwiększeniem widoczności klastra na rynkach międzynarodowych.

Poddziałanie 2.3.4

- Działania związane z uzyskaniem ochrony własności przemysłowej z możliwością wsparcia na przygotowanie procesu komercjalizacji przedmiotów zgłoszenia, tj.: patentów, praw ochronnych na wzory użytkowe oraz praw z rejestracji na wzory przemysłowe,
- Działania związane z realizacją ochrony własności przemysłowej w związku z wszczęciem i prowadzeniem postępowania w zakresie:
 - a) unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji;
 - b) stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa rejestracji

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.**

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Poddziałanie 2.3.1

Dla wszystkich województw - 70%

Poddziałanie 2.3.2

Dla wszystkich województw

- 80% w przypadku mikro lub małych przedsiębiorców

- 70% w przypadku średnich przedsiębiorców

Poddziałanie 2.3.3

Dla wszystkich województw

1. 50% - pomoc publiczna dla koordynatora klastra

2. Pomoc de minimis dla członka KKK:

- 80% w przypadku mikro lub małych przedsiębiorstw,

- 70% w przypadku średnich przedsiębiorstw,

- 50% w przypadku dużych przedsiębiorstw.

Poddziałanie 2.3.4

Dla wszystkich województw - 50%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Poddziałanie 2.3.1

Dla wszystkich województw - 30%

Poddziałanie 2.3.2

Dla wszystkich województw

- 20% w przypadku mikro lub małego przedsiębiorstwa,

- 30% w przypadku średniego przedsiębiorstwa

Poddziałanie 2.3.3

Dla wszystkich województw

1. 50% - w przypadku pomocy publicznej dla koordynatora klastra

2. W przypadku pomocy de minimis dla członka KKK:

- 20% w przypadku mikro lub małych przedsiębiorstw,

- 30% w przypadku średnich przedsiębiorstw,

- 50% w przypadku dużych przedsiębiorstw.

Poddziałanie 2.3.4

Dla wszystkich województw - 50%

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN):

Poddziałanie 2.3.1

Min. 35 000 - Max. 294 000

Poddziałanie 2.3.2

Min. 60 000 - Max. 400 000

Poddziałanie 2.3.3

Min. 500 000 - Max. 5 000 000

Poddziałanie 2.3.4

Min. 10 000 - Max. 1 000 000

Os III. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach

Działanie 3.1 Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka

Poddziałanie 3.1.5 Wsparcie MŚP w dostępie do rynku kapitałowego – 4 Stock

- **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**
 - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
- **Na co można dostać dofinansowanie?**
 - projekty polegające na przygotowaniu dokumentacji niezbędnej dla uzyskania przez MŚP dostępu do rynków kapitałowych (GPW, NewConnect, Catalyst, zagraniczne rynki regulowane) i pozyskania kapitału o charakterze udziałowym lub dłużnym.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

- **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Dla wszystkich województw - 50%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Dla wszystkich województw - 50%

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN):

Max. wartość wydatków kwalifikowalnych zostanie określona w regulaminie konkursu.

Maksymalna kwota dofinansowania zróżnicowana będzie w zależności od wyboru rynku kapitałowego oraz skutecznego pozyskania środków.

Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R

Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek

Poddziałanie 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne

- **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Poddziałanie 3.2.1

- wdrożenie przez przedsiębiorcę wyników prac B+R (zrealizowanych samodzielnie bądź na zlecenie)

Preferowane będą projekty wpisujące się w Krajową Inteligentną Specjalizację.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Poddziałanie 3.2.2

- wdrożenie przez przedsiębiorstwo wyników prac B+R (własnych lub zakupionych); mogą one mieć postać prawa własności przemysłowej lub wyników prac rozwojowych lub wyników badań przemysłowych, lub nieopatentowanej wiedzy technicznej, które umożliwiają wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych, w stosunku do dotychczas wytwarzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, towarów, procesów lub usług. Wsparciem objęte będą wydatki (m.in. środki trwałe), niezbędne do wdrożenia danej technologii.

Projekt będzie finansowany z kredytu bankowego (przy min. 25% udziale własnym), który zostanie częściowo spłacony ze środków publicznych w formie tzw. premii technologicznej.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Bank Gospodarstwa Krajowego**.

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Poddziałanie 3.2.1

Koperta Mazowiecka - Max. 20% - 55%

Koperta 15 województw - Max. 35% - 70%

Poddziałanie 3.2.2

Koperta Mazowiecka - Max. 20% - 55%

Koperta 15 województw - Max. 35% - 70%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Poddziałanie 3.2.1

Koperta Mazowiecka - Min. 45% - 80%

Koperta 15 województw - Min. 30% - 65%

Poddziałanie 3.2.2⁵

Koperta Mazowiecka - Min. 45% - 80%

Koperta 15 województw - Min. 30% - 65%

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN):

⁵ przy czym udział własny, zdefiniowany w art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 226 z późn. zm.) nie może stanowić mniej niż 25% wydatków, o których mowa w art. 10 ust. 5 i 6 ustawy.

Poddziałanie 3.2.1 oraz Poddziałanie 3.2.2

Dla wszystkich województw - Max. równowartość 50 mln EUR.

3.2.1 Kwota dofinansowania: Część badawcza maksymalnie – 450 tys. zł, Część doradcza maksymalnie – 500 tys. zł, Część badawcza, doradcza i inwestycyjna dofinansowanie maksymalnie – 20 mln zł. Maksymalna wielkość kosztów kwalifikowanych projektu: 50 mln EUR. Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych projektu to 10 mln zł. Maksymalna wartość kosztów kwalifikowanych na eksperymentalne prace rozwojowe: 1 mln zł. Maksymalna wartość kosztów kwalifikowanych na doradztwo: 1 mln zł.

Poziom dofinansowania: Część badawcza – maksymalnie 45% dla małego przedsiębiorcy oraz 35% dla średniego przedsiębiorcy, Część doradcza – maksymalnie 50%, Część inwestycyjna – zgodnie z mapą pomocy regionalnej.

Działanie 3.3 Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw

Poddziałanie 3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych – Go to Brand

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- wsparcie uczestnictwa w branżowych programach promocji oraz programach promocji o charakterze ogólnym. Celem jest promowanie polskich marek produktowych poprzez Markę Polskiej Gospodarki przy zaangażowaniu przedsiębiorstw:
 - posiadających innowacyjny produkt/usługę (markę produktową, która ma szansę stać się marką globalną, rozpoznawalną na rynkach zagranicznych),
 - prowadzących działalność eksportową,
 - prowadzących samodzielną działalność badawczo-rozwojową, lub które zakupiły/wdrożyły odpowiednie rozwiązania innowacyjne.

Przedsiębiorstwa mogą skorzystać z różnych, indywidualnie dopasowanych narzędzi wsparcia internacjonalizacji określonych właściwym programem promocji.

Zastosowany model wsparcia zapewnia koordynację koncepcji promocji na poziomie całej branży, przy jednoczesnym uwzględnieniu indywidualnych potrzeb przedsiębiorców.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości**.

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Dla wszystkich województw

- 80% w przypadku mikroprzedsiębiorstw
- 75% w przypadku małych przedsiębiorstw
- 60% w przypadku średnich przedsiębiorstw

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Dla wszystkich województw

- 20% w przypadku mikroprzedsiębiorstw
- 25% w przypadku małych przedsiębiorstw
- 40% w przypadku średnich przedsiębiorstw

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN):

Dla wszystkich województw - Max.1 000 000

OŚ IV. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Działanie 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe

Poddziałanie 4.1.1 Strategiczne programy badawcze dla gospodarki

Poddziałanie 4.1.2 Regionalne agendy naukowo-badawcze

Poddziałanie 4.1.4 Projekty aplikacyjne

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Poddziałanie 4.1.1

- konsorcjum jednostek naukowych lub konsorcjum z udziałem przedsiębiorstw i jednostek naukowych

Poddziałanie 4.1.2

- konsorcjum z udziałem przedsiębiorców i jednostek naukowych, w których liderem jest jednostka naukowa

Poddziałanie 4.1.4

- konsorcjum złożone z nie więcej niż 5 podmiotów: jednostek naukowych i przedsiębiorców, w którym liczba przedsiębiorców stanowi co najmniej 50% liczby wszystkich członków konsorcjum

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Poddziałanie 4.1.1

- badania przemysłowe i/lub prace rozwojowe związane z rozwiązaniem problemu technologicznego zgłoszonego przez przedsiębiorcę

Realizacja poddziałania przebiega w dwóch etapach:

- 1) wybór strategicznych programów badawczych, wskazujących obszary i tematy badawcze, w ramach których prowadzone prace B+R stanowiąc będą odpowiedź na zdefiniowany przez przedsiębiorcę problem technologiczny,
- 2) nabór i ocena projektów obejmujących przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad zagadnieniami zdefiniowanymi w programie strategicznym.

Poddziałanie 4.1.2

- badania przemysłowe i/lub prace rozwojowe, wpisujące się w regionalne agendy naukowo-badawcze

Regionalne agendy naukowo-badawcze (RANB) umożliwią zapewnienie właściwej koordynacji i synergii w zakresie prowadzenia prac B+R wpisujących się w regionalne inteligentne specjalizacje.

Realizacja poddziałania przebiega dwuetapowo. W pierwszym etapie zostanie określony zakres tematyczny agend badawczych (RANB), w drugim etapie odbędzie się konkurs na dofinansowanie projektów B+R w ramach RANB, na podstawie kryteriów zaakceptowanych przez Komitet Monitorujący POIR.

Poddziałanie 4.1.4

- badania przemysłowe i/lub prace rozwojowe, realizowane przez jednostki naukowe we współpracy z konkretnym przedsiębiorcą/przedsiębiorcami; projekty powinny charakteryzować się nowością przewidywanych rezultatów w stosunku do aktualnego stanu wiedzy i techniki na poziomie światowym.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**.

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Poddziałanie 4.1.1 (nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa)

Dla wszystkich województw

Max. 100% w przypadku jednostek naukowych oraz max. 25% - 80% w przypadku przedsiębiorstw.

Poddziałanie 4.1.2 (nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa)

Dla wszystkich województw

Max. 100% w przypadku jednostek naukowych oraz max. 25% - 80% w przypadku przedsiębiorstw.

Poddziałanie 4.1.4 (nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa)

Dla wszystkich województw

Max. 100% w przypadku jednostek naukowych oraz max. 25% - 80% w przypadku przedsiębiorstw.

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Poddziałanie 4.1.1

Dla wszystkich województw

Min. 0% w przypadku jednostek naukowych oraz min. 20%-75% w przypadku przedsiębiorstw.

Poddziałanie 4.1.2

Dla wszystkich województw

Min. 0% w przypadku jednostek naukowych oraz min. 20%-75% w przypadku przedsiębiorstw.

Poddziałanie 4.1.4

Dla wszystkich województw

Min. 0% w przypadku jednostek naukowych oraz min. 20%-75% w przypadku przedsiębiorstw.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN):

Poddziałanie 4.1.1

Dla wszystkich województw

Minimalna wartość projektu: 5 mln PLN.

Nie przewiduje się finansowania dużych projektów w rozumieniu art. 100 rozporządzenia 1303/2013.

Poddziałanie 4.1.2

Dla wszystkich województw

Minimalna wartość projektu: 2 mln PLN.

Nie przewiduje się finansowania dużych projektów w rozumieniu art. 100 rozporządzenia 1303/2013.

Poddziałanie 4.1.4

Dla wszystkich województw

Minimalna wartość projektu: 2 mln PLN.

Nie przewiduje się finansowania dużych projektów w rozumieniu art. 100 rozporządzenia 1303/2013.

Institucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

Institucje Pośredniczące

Ministerstwo Gospodarki, odpowiada za następujące priorytety:

- wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
- wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, odpowiada za następujące priorytety:

- wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa
- zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Więcej informacji

Portal PO Inteligentny Rozwój

<http://www.poir.gov.pl/>

Dokument PO Inteligentny Rozwój

http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/2014_2020/Documents/POIR_14_20_dokument_21012015.pdf

Ministerstwo Gospodarki

Departament Wdrażania Programów Operacyjnych

ul. Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa

Tel. (22) 693 56 06

www.mg.gov.pl

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Sekcja Programowania i Polityk Unii Europejskiej (DPS)

ul. Nowogrodzka 47a 00-695, Warszawa

Tel. (22) 390 74 01

www.ncbr.gov.pl

1.1.1.2. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój

Budżet:	4,4 mld euro
Poprzednik:	PO Kapitał Ludzki
Fundusz:	Europejski Fundusz Społeczny

Wsparcie dla przedsiębiorców realizowane w ramach krajowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) będzie koncentrować się na otoczeniu biznesu, w tym zwłaszcza na **podnoszeniu jakości i adekwatności usług** świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości.

Osie priorytetowe Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- I. Osoby młode na rynku pracy
- II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
- III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
- IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa (wsparcie innowacyjnych sposobów rozwiązywania problemów społecznych)
- V. Wsparcie dla obszaru zdrowia
- VI. Pomoc Techniczna

Rejestr Usług Rozwojowych – nadzorowany przez PARP, system skierowany do przedsiębiorców i pracowników, umożliwiający pozyskanie informacji o dostępnych usługach rozwojowych (np.: szkoleniach, doradztwie, projektach zmiany, mentoringu czy coachingu) oraz otrzymanie wsparcia przy diagnozie potrzeb i zamawianiu usług. Będzie on otwarty na wszystkie usługi rozwojowe, zarówno współfinansowane ze środków EFS, jak i usługi komercyjne, finansowane w całości przez zamawiających (m.in. przedsiębiorców). Usługi świadczone w ramach RUR będą realizowane w oparciu o podejście popytowe.

Nie wszystkie osie priorytetowe i zawarte w nich działania odnoszą się bezpośrednio do przedsiębiorstw. Omówione zostaną tylko cele szczegółowe, które odnoszą się do działalności małych i średnich firm. W celu uzyskania pełnej informacji o PO WER, proponuję zapoznać się z pełnym tekstem programu dostępnym na stronach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju lub Funduszy Europejskich lub skontaktować się z odpowiednimi instytucjami.

<http://www.power.gov.pl/strony/o-programie/dokumenty/program-wiedza-edukacja-rozwoj-2014-2020/>

OŚ II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.2 Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

W odniesieniu do typu projektu 1: partnerzy społeczni zgodnie z definicją w PO WER

W odniesieniu do typu projektu 2 i 3:

- podmioty działające na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjności przedsiębiorców
- podmioty działające na rzecz rozwoju gospodarczego
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją w PO WER,
- przedsiębiorcy

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

1. Realizacja przez partnerów społecznych działań mających na celu opracowanie analizy potrzeb rozwojowych MMSP (z uwzględnieniem pracowników w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy - o ile dotyczy), którzy nie posiadają planu lub strategii rozwoju, w tym m. in.:
 - Identyfikacja potencjalnych odbiorców wsparcia:
 - na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw
 - na poziomie grup przedsiębiorstw, np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów lub w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji;
 - Opracowanie analizy potrzeb rozwojowych MMSP:
 - na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw
 - na poziomie grup przedsiębiorstw, np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów lub w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji;
 - Przygotowanie propozycji planów rozwojowych określających zakres działań niezbędnych do zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw oraz monitoring i doradztwo w zakresie ich wdrożenia:
 - na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw, w tym poprzez wskazanie możliwości i zasad wykorzystania podmiotowych systemów finansowania dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa oraz informowanie instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie podmiotowych systemów finansowania w regionach o zdiagnozowanym popycie przedsiębiorstw (*aktywne wsparcie systemu popytowego - funkcja rzecznika „konsumentów”, przekazywanie informacji dotyczących preferencji podmiotowych czy wielkości alokacji itp.)
 - na poziomie grup przedsiębiorstw, np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów lub w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji, w tym:
 - identyfikacja minimalnych parametrów usług rozwojowych adekwatnych do potrzeb danej grupy przedsiębiorstw i popytu przez nich zgłoszonego (w tym identyfikacja celów, zakres tematyczny, optymalne formy realizacji, czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych celów)
 - identyfikacja potencjalnych dostawców usług rozwojowych (w RUR lub poza RUR, jeżeli usługa o odpowiednich parametrach nie została wprowadzona do RUR) oraz przekazywanie potencjalnym dostawcom informacji o zdiagnozowanym popycie;
 - Analiza faktycznej dostępności usług rozwojowych dla MMSP w regionach i - o ile dotyczy - podejmowanie działań interwencyjnych;

- Upowszechnianie wśród interesariuszy wiedzy o zdiagnozowanych potrzebach lub barierach rozwojowych, które wykraczają poza bezpośredni zakres wsparcia w RUR i podejmowanie działań wdrożeniowych lub interwencji koniecznych do ich zaspokojenia (mainstreaming potrzeb rozwojowych).
- 2. Działania szkoleniowe i/lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP w zakresie:
 - funkcjonowania na rynku zamówień publicznych
 - wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych (działanie realizowane w wiązce projektowej z PI 11i - działania skierowane do przedstawicieli administracji publicznej)
- 3. Działania szkoleniowe i/lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP w zakresie:
 - zasad realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
 - przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule partnerstwa publiczno-prywatnego oraz procesu negocjacji (działanie realizowane w wiązce projektowej z PI 11i - działania skierowane do przedstawicieli administracji publicznej)

Podmiot odpowiedzialny - **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.**

➤ **Finanse**

Maksymalny poziom dofinansowania projektu wynosi **90%** wartości projektu. Wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia wkładu własnego (zebranego od przedsiębiorców lub zabezpieczonego samodzielnie lub przez partnerów projektu) w pieniądzu w wysokości, co najmniej 10 % wartości kosztów kwalifikowanych projektu.

Minimalna wartość projektu - **50 tys. PLN**

Maksymalna wartość projektu - **2 mln PLN**

Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe i inne podmioty ekonomii społecznej
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją w Programie Wiedza Edukacja Rozwój
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- jednostki badawczo-rozwojowe
- przedsiębiorcy

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

1. Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej za pomocą zwrotnych instrumentów finansowych, w tym m.in.:
 - rozszerzenie oferty pożyczkowej,
 - realizacja nowej oferty wsparcia zwrotnego na rzecz rozwoju PES.

2. Wyposażenie przedsiębiorstw społecznych w wiedzę i umiejętności z zakresu wykorzystania prawa zamówień publicznych.
3. Tworzenie i rozwój ponadregionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, w tym partnerstw, klastrów, francyz (m.in. poprzez ponadregionalne i branżowe spotkania, konferencje, seminaria, targi, doradztwo i szkolenia) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym.
4. Budowa i rozwój istniejących znaków jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego wspierających rozwój ekonomii społecznej
5. Działania koordynacyjne w obszarze ekonomii społecznej, w tym:
 - Wypracowanie koncepcji monitorowania kondycji sektora ekonomii społecznej i wdrożenie stworzonego narzędzia.
 - Opracowanie narzędzia umożliwiającego tworzenie programów ekonomii społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym oraz doradztwo dla regionów w tym zakresie.
 - Sieciowanie Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) i koordynacja współpracy sieci OWES z innymi sieciami np. Krajową Siecią Usług, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, Lokalnymi Grup Działania itp.
 - Działania rzecznicze i doradztwo na poziomie regionalnym i ponadregionalnym w zakresie spójności polityk publicznych w obszarze ekonomii społecznej oraz współpraca w tym zakresie z ROPS, m.in. opracowywanie rekomendacji i wytycznych.
 - Usprawnienie mechanizmów współpracy w zakresie zarządzania politykami publicznymi w obszarze ekonomii społecznej (KKRES).
 - Wypracowanie i przygotowanie do wdrożenia nowej oferty wsparcia zwrotnego na rzecz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej.
6. Podnoszenie kompetencji kadr OWES, w tym w zakresie standardów usług OWES i w zakresie przygotowania konsultantów OWES do wspierania podmiotów ekonomii społecznej w zakresie ubiegania się o zamówienia publiczne.
7. Działania na rzecz podnoszenia jakości usług wsparcia ekonomii społecznej, w tym:
 - Ocena i rozwój istniejącego systemu akredytacji i wprowadzenie jego modyfikacji na podstawie wniosków z oceny.
 - Realizacja procesu akredytacji w podmiotach wnioskujących o akredytację m.in. poprzez pokrycie kosztów audytów.
8. Działania wspierające edukację na rzecz rozwoju ekonomii społecznej będą obejmowały m.in.:
 - Opracowanie pakietu edukacyjnego dla nauczycieli i jego pilotażowe wdrożenie.
 - Opracowanie programu studiów menadżerskich i MBA w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem społecznym.

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Typ projektu 1 – 90%

Pozostałe typy projektów – 100%

Minimalna wartość projektu - **50 tys. PLN**

OŚ IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Działanie 4.1 Innowacje społeczne

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami
- administracja publiczna
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej
- szkoły i placówki systemu oświaty
- uczelnie
- przedsiębiorstwa
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- podmioty ekonomii społecznej
- organizacje pozarządowe
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- wstępne opracowanie, przetestowanie i upowszechnienie oraz włączenie do polityki i praktyki
- inkubację nowych załączkowych pomysłów, w tym ich rozwinięcie i opracowanie, oraz przetestowanie i upowszechnienie, a także podjęcie działań w zakresie włączenia do polityki i praktyki nowych rozwiązań

Podmiot odpowiedzialny - **Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.**

➤ Finanse

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu - **97%**

Działanie 4.2 Programy mobilności ponadnarodowej

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami
- administracja publiczna
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej
- szkoły i placówki systemu oświaty
- uczelnie
- przedsiębiorstwa

- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- podmioty ekonomii społecznej
- organizacje pozarządowe
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Na uczestnictwo w:

- Programach mobilności ponadnarodowej na zasadach określonych dla programu Erasmus+.
- Programach mobilności ponadnarodowej ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym, z możliwym wykorzystaniem konkursu skoordynowanego na poziomie UE.
- Programach stypendialnych i mobilności ponadnarodowej dla osób zaangażowanych w kreowanie i wdrażanie polityk publicznych.
- Programach mobilności ponadnarodowej dla osób chcących podnieść swoje kompetencje lub kwalifikacje niezbędne do utrzymania lub podjęcia zatrudnienia.

Podmiot odpowiedzialny - **Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju**

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu - **97%**

Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami
- administracja publiczna
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej
- szkoły i placówki systemu oświaty
- uczelnie
- przedsiębiorstwa
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- podmioty ekonomii społecznej
- organizacje pozarządowe
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

1. Projekty realizowane w ramach Common Framework tj. konkursu skoordynowanego na poziomie europejskim, w którym określone zostaną główne zasady i obszary działania.
2. Projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza Common Framework.
3. Rozszerzenie standardowych projektów (realizowanych również w ramach regionalnych programów operacyjnych) o komponent ponadnarodowy.

4. Funkcjonowanie sieci współpracy w obszarach wsparcia EFS, umożliwiających wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się.

W ramach typów projektów 1-4 możliwa jest realizacja następujących działań:

- wypracowanie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem zagranicznym (powinny również obejmować wdrożenie)
- import i eksport nowych rozwiązań, ich zaadaptowanie (powinny również obejmować ich wdrożenie)
- wymiana informacji i doświadczeń
- równoległe tworzenie nowych rozwiązań (powinny również obejmować wdrożenie)
- zainicjowanie współpracy ponadnarodowej ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów z zakresu wsparcia EFS w szczególności aktywizacji zawodowej i społecznej, kształcenia przez całe życie i tworzenia oraz realizacji polityk publicznych

Podmiot odpowiedzialny - **Centrum Projektów Europejskich.**

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu - **97%**

W PO WER realizowana będzie Inicjatywa na rzecz zatrudnienia osób młodych. W Polsce na realizację Inicjatywy przypada ponad 500 mln euro, które zostaną wykorzystane na realizację wsparcia na rzecz aktywizacji zawodowej osób, które nie posiadają zatrudnienia, ani nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu. Celem prezentowanej formy wsparcia jest rozwój przedsiębiorczości, szczególnie wśród osób młodych oraz tworzenie nowych miejsc pracy, jako elementów rozwoju rynku pracy, przeciwdziałania bezrobociu i promowania zatrudnienia.

Institucja Zarządzająca⁶

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

Institucje Pośredniczące

We wdrażanie PO Wiedza, Edukacja, Rozwój zaangażowane będą następujące podmioty:

- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
- Ministerstwo Edukacji Narodowej

⁶ Więcej informacji: <http://www.power.gov.pl/strony/o-programie/institucje/institucje-1/>

- Ministerstwo Sprawiedliwości
- Ministerstwo Zdrowia
- Centrum Projektów Europejskich,
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
- 16 wojewódzkich urzędów pracy

PARP odpowiada za realizację następujących działań w ramach II osi priorytetowej "Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji":

- działanie 2.2 Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku
- działanie 2.3 Zapewnienie jakości i dostępności usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorstw i pracowników
- działanie 2.11 Zapewnienie funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji
- działanie 2.12 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych

Więcej informacji

Portal PO Wiedza, Edukacja, Rozwój
<http://www.power.gov.pl/>

Dokument PO Wiedza, Edukacja, Rozwój
https://www.efs.2007-2013.gov.pl/2014_2020/Documents/POWER%20_zatwierdzony_przez_KE_122014.pdf

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości⁷
<http://www.parp.gov.pl/index/main/>

Wielkopolski Urząd Pracy w Poznaniu
 ul. Kościelna 37, 60-537 Poznań
 Tel.(61) 846 38 78
 Email: efs@wup.poznan.pl
<http://www.efs.wup.poznan.pl/>

Punkt Informacji i Promocji EFS
 ul. Kościelna 37, 60 – 537 Poznań
 Budynek A (wejście od ul. Kościelnej)
 Godziny udzielania informacji:
 poniedziałek – piątek od 8:00 do 14:00
 Tel. (61) 846 38 23
 Email: infoefs@wup.poznan.pl

⁷ Dane kontaktowe strona nr. 7

1.1.1.3. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Budżet: 27,5 mld euro

Poprzednik: PO Infrastruktura i Środowisko

Fundusz: Fundusz Spójności oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Infrastruktura i Środowisko jest największym programem operacyjnym, na który zostało przeznaczone **115 mld zł**. Będzie wspierał inwestycje m.in. w odnawialne źródła energii, termoizolację budynków, sieci energetyczne, gospodarkę wodną i budowę oraz modernizację szlaków transportowych (dróg i kolei).

UWAGA!

W PO Infrastruktura i Środowisko potencjalnymi beneficjentami są duże przedsiębiorstwa. Podobne projekty, ale na mniejszą skalę MŚP mogą realizować dzięki finansowaniu z regionalnych programów operacyjnych.

Osie priorytetowe Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko:

- I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki
- II. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
- III. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej
- IV. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej
- V. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego
- VI. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego
- VII. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia
- VIII. Pomoc Techniczna

Nie wszystkie osie priorytetowe i zawarte w nich działania odnoszą się bezpośrednio do firm. Omówione zostaną tylko cele szczegółowe, które dotyczą działalności przedsiębiorstw. W celu uzyskania pełnej informacji o PO liŚ, proponuję zapoznać się z pełnym tekstem programu dostępnym na stronach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju lub Funduszy Europejskich lub skontaktować się z odpowiednimi instytucjami..

<http://www.pois.gov.pl/strony/o-programie/dokumenty/program-operacyjny-infrastruktura-i-srodowisko-2014-2020/>

OŚ I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Działanie 1.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Podzadanie 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Grupa docelowa

Przedsiębiorcy – wytwórcy energii z odnawialnych źródeł energii

/Typ beneficjentów zostanie określony po przeprowadzeniu pełnej oceny ex-ante instrumentów finansowych./

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanych lądowych farm wiatrowych
- budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanych jednostek wykorzystujących biomasę
- budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanych jednostek wykorzystujących biogaz
- budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanych jednostek wykorzystujących wodę lub energię promieniowania słonecznego lub energię geotermalną

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.**

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Zgodnie z zasadami określonymi w programie pomocowym lub notyfikacji indywidualnej, jednak nie więcej niż 85%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej

Działanie 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Grupa docelowa / ostateczni odbiorcy wsparcia

Przedsiębiorcy (duże przedsiębiorstwa) lub/i podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE⁸ działający na rzecz dużych przedsiębiorstw.

/Typ beneficjentów zostanie określony po przeprowadzeniu pełnej oceny ex-ante instrumentów finansowych./

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- przebudowę linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie
- głęboką, kompleksową modernizację energetyczną budynków w przedsiębiorstwach
- zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwach, poprzez przebudowę lub wymianę na energooszczędne urządzenia i instalacje technologiczne, oświetlenia, oraz ciągi transportowe linii produkcyjnych
- budowę lub przebudowę lokalnych źródeł ciepła (w tym wymiana źródła na instalację OZE)
- zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa

Integralną częścią projektu powinno być wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania energią w przedsiębiorstwie (o ile beneficjent nie posiada już takiego systemu dotyczącego zarządzania danym komponentem gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa i o ile jest to uzasadnione ekonomicznie).

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.**

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Zgodnie z zasadami określonymi w programie pomocowym lub notyfikacji indywidualnej, jednak nie więcej niż 85%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0001:0056:PL:PDF>

OŚ V: Poprawa bezpieczeństwa energetycznego

Działanie 7.1 Rozwój inteligentnych systemów magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii.

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- przedsiębiorstwa energetyczne, prowadzące działalność przesyłu, dystrybucji, magazynowania, regazyfikacji gazu ziemnego
- przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- budowę i modernizację sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego wraz z infrastrukturą wsparcia dla systemu, w tym również na sieci z wykorzystaniem technologii *smart*
- budowę i modernizację sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, w tym również na sieci z wykorzystaniem technologii *smart*
- budowę i rozbudowę magazynów gazu ziemnego
- rozbudowę możliwości regazyfikacji terminala LNG

➤ Finanse

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Zgodnie z zasadami określonymi w programie pomocowym lub notyfikacji indywidualnej, nie więcej niż 80%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych:

Zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej

W ramach PO IiŚ 2014-2020 planowane jest wsparcie dla przedsiębiorców, jako bezpośrednich beneficjentów realizujących własne projekty inwestycyjne w obszarach odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, rozwoju infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej, rozwoju infrastruktury służącej poprawie bezpieczeństwa energetycznego.

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Programów Infrastrukturalnych

Tel.(22) 273 77 01

Departament Systemu Wdrażania Programów Infrastrukturalnych

Tel. (22) 273 77 50

Instytucje Pośredniczące

We wdrażanie PO Infrastruktura i Środowisko zaangażowane będą następujące podmioty:

- Ministerstwo Gospodarki
- Ministerstwo Środowiska
- Ministerstwo Zdrowia
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Centrum Unijnych Programów Transportowych

Ministerstwo Gospodarki⁹ jako instytucja pośrednicząca dla sektora energetyki, będzie nadzorować działania realizowane w dwóch osiach priorytetowych:

I - Zmniejszenie emisyjności gospodarki

VII - Poprawa bezpieczeństwa energetycznego

Instytucje Wdrażające

Sektor energetyki:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Więcej informacji

Portal PO Infrastruktura i Środowisko

<http://www.pois.gov.pl/>

Dokument PO Infrastruktura i Środowisko

http://www.pois.2007-2013.gov.pl/2014_2020/Documents/POIS_2014_2020_22012015.pdf

⁹ Więcej informacji: <http://www.mg.gov.pl/node/22478>;
programie/instytucje/instytucje-realizujace-program/

<http://www.pois.gov.pl/strony/o->

1.1.1.4. Program Operacyjny Polska Cyfrowa

Budżet: 2,2 mld euro

Poprzednik: Brak

Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Działania Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, na które zostanie przeznaczone 9,4 mld zł, będą wspierały budowę Internetu szerokopasmowego, e-administracji, digitalizację zbiorów i rozwój kompetencji cyfrowych Polaków.

Osie priorytetowe Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa:

- I. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu
- II. E-administracja i otwarty rząd
- III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
- IV. Pomoc Techniczna

Nie wszystkie osie priorytetowe i zawarte w nich działania odnoszą się bezpośrednio do przedsiębiorstw. Omówione zostaną tylko cele szczegółowe, które odnoszą się do działalności małych i średnich firm. W celu uzyskania pełnej informacji o PO PC, proponuję zapoznać się z pełnym tekstem programu dostępnym na stronach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju lub Funduszy Europejskich lub skontaktować się z odpowiednimi instytucjami.

<http://www.popc.gov.pl/strony/o-programie/dokumenty/program-polska-cyfrowa-2014-2020/>

OŚ I. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu

Działanie 1.1 Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- przedsiębiorcy telekomunikacyjni
- jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia (w uzasadnionych przypadkach, tj. w sytuacji, gdy przedsiębiorcy telekomunikacyjni nie będą zainteresowani realizacją inwestycji na danym obszarze)

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- projekty w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci dostępowych wraz z niezbędnymi odcinkami do węzłów sieci dystrybucyjnych lub szkieletowych, a także z sieciami szkieletowymi i dystrybucyjnymi; sieci dostępowe będą musiały zapewniać co najmniej parametry sieci NGA¹⁰ (min. 30 Mb/s)
- projekty obejmujące budowę, rozbudowę i przebudowę sieci szkieletowych i dystrybucyjnych w zakresie niezbędnym do realizacji sieci dostępowych, a ich węzły szkieletowe i dystrybucyjne mogą być realizowane wyłącznie w lokalizacjach, które nie były przewidziane do realizacji w latach 2007-2013
- projekty w zakresie budowy, rozbudowy i przebudowy pasywnej infrastruktury szerokopasmowej oraz na roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej związane z infrastrukturą szerokopasmową

Głównie wspierane będą obszary, tj. obszary wiejskie, gdzie nie można zapewnić szerokopasmowego dostępu do Internetu na warunkach rynkowych oraz gdzie występują istotne nierówności w zakresie dostępu do sieci NGA.

Promowane będą projekty umożliwiające dalsze podnoszenie parametrów szybkościowych w przyszłości, przy relatywnie niskim poziomie dodatkowych nakładów.

Możliwe będzie realizowanie projektów w partnerstwie publiczno-prywatnym.

➤ Finanse

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Zgodnie z zasadami określonymi w programie pomocowym lub notyfikacji indywidualnej, jednak nie więcej niż 80%

¹⁰ Sieci NGA (ang. *Next Generation Access*) - Sieci Dostępowe Następnej Generacji - to przewodowe sieci dostępowe, które mają zapewnić świadczenie usług szerokopasmowego dostępu o wyższych parametrach

OŚ II. E-administracja i otwarty rząd

Działanie 2.4 Tworzenie usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- jednostki naukowe
- organizacje pozarządowe
- małe i średnie przedsiębiorstwa.

Możliwa jest zarówno indywidualna realizacja przedsięwzięcia przez danego beneficjenta, jak również wdrażanie projektów partnerskich, złożonych z wyżej wymienionych typów beneficjentów, np. jednostka naukowa z małym lub średnim przedsiębiorcą.

Grupy docelowe

Obywatele, jednostki administracji publicznej, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe tworzące i korzystające z usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego.

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

Wdrożenie nowej usługi świadczonej przez aplikację elektroniczną lub rozszerzenie funkcjonalności już istniejącej e-usługi (aplikacji) poprzez wykorzystanie treści otwartych zasobów informacji sektora publicznego i/lub istniejących e-usług publicznych.

➤ Finanse

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Koperta Mazowiecka - Max. 80%

Koperta 15 województw - Max. 85%

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

Koperta Mazowiecka - Min. 20%

Koperta 15 województw - Min. 15%

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Rozwoju Cyfrowego

ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

Tel. (22) 273-75-01

Email: polskacyfrowa@mir.gov.pl

Wsparcie strategiczne dla Instytucji Zarządzającej zapewnia w obszarze informatyzacji i łączności Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (MAiC).

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Departament Koordynacji Funduszy Europejskich

ul. Królewska 27, 00-060 Warszawa

Email: mac@mac.gov.pl

Instytucje Pośredniczące

Władza Wdrażająca Programy Europejskie

ul. Syreny 23, 01-150 Warszawa

Tel. (22) 315 23 40, 315 22 00

Email: wwpe@wwpe.gov.pl

www.wwpe.gov.pl

Instytucję Pośredniczącą w osi I PC wspiera Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE).

Urząd Komunikacji Elektronicznej

ul. Kasprzaka 18/20, 01-211 Warszawa

Tel. (22) 534 91 90

Email: uke@uke.gov.pl

www.uke.gov.pl

Więcej informacji

Portal PO Polska Cyfrowa

<http://www.popc.gov.pl/>

Dokument PO Polska Cyfrowa

[http://www.funduszeuropejskie.2007-](http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/2014_2020/Documents/Program_Operacyjny_Polska_Cyfrowa_na_lata_2014_2020_05_1214.pdf)

[2013.gov.pl/2014_2020/Documents/Program_Operacyjny_Polska_Cyfrowa_na_lata_2014_2020_05_1214.pdf](http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/2014_2020/Documents/Program_Operacyjny_Polska_Cyfrowa_na_lata_2014_2020_05_1214.pdf)

1.1.1.5. Program Operacyjny Polska Wschodnia

Budżet: 2,1 mld euro

Poprzednik: PO Rozwój Polski Wschodniej

Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Program ma charakter krajowy, jednak jest przeznaczony tylko dla 5 regionów Polski wschodniej tj. województw: **podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego** oraz **lubelskiego**.

Głównym celem programu jest poprawa konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej, co doprowadzi do przyspieszania tempa jego wzrostu gospodarczego. Ponadto, działania w ramach PO Polska Wschodnia nakierowane są na rozwój sieci transportowej oraz transportu publicznego w miastach wojewódzkich i ich obszarach oraz poprawę dostępności przestrzennej ośrodków wojewódzkich.

Osie Priorytetowe Programu Polska Wschodnia:

- I. **Przedsiębiorcza Polska Wschodnia**
- II. **Nowoczesna infrastruktura transportowa**
- III. **Ponadregionalna infrastruktura kolejowa**
- IV. **Pomoc techniczna**

W PO Polska Wschodnia, działania dla przedsiębiorców będą koncertować się na:

- platformach startowych dla nowych pomysłów (kompleksowe wsparcie obejmujące: rozwój pomysłu – doradztwo w rozwoju innowacyjnego pomysłu oraz wsparcie finansowe związane z utworzeniem nowego przedsiębiorstwa)
- doradztwie związanym z opracowaniem i przygotowaniem do wdrożenia nowego modelu biznesowego w MŚP w oparciu o internacjonalizację ich działalności, w tym udział przedsiębiorców w krajowych i międzynarodowych targach gospodarczych i branżowych
- wsparciu tworzenia innowacyjnych produktów bądź usług poprzez wdrożenie wyników prac B+R przez MŚP wchodzących w skład ponadregionalnych powiązań kooperacyjnych
- wsparciu powiązań kooperacyjnych MŚP w zakresie tworzenia i rozwoju produktów sieciowych w obszarze turystyki (wpisujących się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla przynajmniej dwóch województw Polski Wschodniej)
- wykorzystaniu procesów wzorniczych w MŚP

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Programów Ponadregionalnych

ul. Wspólna 2/4, 00- 926 Warszawa

Email: popw@mir.gov.pl

Instytucje Pośredniczące

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa

Tel. (22) 432 80 80, 432 71 25

Centrum Unijnych Projektów Transportowych

ul. Bonifraterska 17, 00 - 203 Warszawa

Tel. (22) 262 05 00

Więcej informacji

Portal PO Polska Wschodnia

<http://www.polskawschodnia.gov.pl/>

Dokument PO Polska Wschodnia

http://www.polskawschodnia.gov.pl/media/942/POPW_akcept_KE.pdf

1.1.1.6. Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Budżet: 700,12 mln euro
Poprzednik: PO Pomoc Techniczna
Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny

Jest to program wspierający instytucje, które uczestniczą w systemie realizacji polityki spójności w perspektywie 2014 – 2020. Program będzie wspierał finansowo przygotowania, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę i kontrolę realizacji Umowy Partnerstwa, a także przygotowania projektów oraz promocje funduszy strukturalnych w Polsce.

Osie Priorytetowe Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna:

- I. Zasoby ludzkie
- II. Skuteczny i efektywny system realizacji polityki spójności
- III. Potencjał beneficjentów funduszy europejskich
- IV. Informacja i promocja

Beneficjentami PO Pomoc Techniczna są:

- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
- Centrum Projektów Europejskich
- Ministerstwo Finansów
- Jednostki pełniące rolę Instytucji Pośredniczących i Wdrażających dla krajowych programów operacyjnych,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Główny Urząd Statystyczny
- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- Urząd Transportu Kolejowego
- Urząd Zamówień Publicznych
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Departament Programów Pomocowych
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 78 00

Więcej informacji

Portal PO Pomoc Techniczna
<http://www.popt.gov.pl/>

Dokument PO Pomoc Techniczna
http://www.popt.gov.pl/media/941/POPT_2014_2020_akcept_KE.pdf

1.1.1.7. Europejska Współpraca Terytorialna

Budżet ogólny: 8 948 mln euro

Poprzednik: Europejska Współpraca Terytorialna 2007 – 2013

Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Europejska Współpraca Terytorialna jest programem służącym rozwojowi współpracy międzynarodowej. W jego ramach wsparcie przydzielane jest dla projektów realizowanych wspólnie przez partnerów z różnych krajów. W ramach EWT realizowane są trzy rodzaje programów:

- **Transgraniczne** - mające na celu zacieśnianie więzi łączących społeczności po obu stronach granicy
- **Transnarodowe** - umożliwiające współpracę w ramach określonych obszarów geograficznych
- **Międzyregionalne** - zakłada współpracę partnerów z Unii Europejskiej, Norwegii i Szwajcarii

Polska będzie uczestniczyć w:

siedmiu programach transgranicznych

- Polska–Słowacja
- Czechy–Polska
- Polska–Saksonia
- Brandenburgia–Polska
- Meklemburgia–Pomorze Przednie–Brandenburgia–Polska
- Południowy Bałtyk
- Litwa–Polska

dwóch transnarodowych

- Region Morza Bałtyckiego
- Europa Środkowa

oraz w programie międzyregionalnym

- INTERREG EUROPA

Więcej informacji

- **Polska-Słowacja**

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 74

Informacje w zakresie Funduszu Mikroprojektów:
Wydział Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej w Katowicach
ul. Mickiewicza 15, 40-951 Katowice
Tel. (32) 253 90 08

Wspólny Sekretariat Techniczny
ul. Halicka 931-036, Kraków
Tel. (12) 444 15 00
Email: nabor@plsk.eu

Strona internetowa programu:
<http://pl.plsk.eu/index/>

- **Polska-Saksonia**

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 69
Tel. (22) 273 81 67

Wspólny Sekretariat:
Tel.(71) 340 68 61
Tel. (71) 340 65 17
Tel. (71) 340 65 17
Tel. (71) 340 66 53

Strona internetowa programu:
<http://www.sn-pl.eu/pl/kurzinfo/index.jsp>

- **Południowy Bałtyk**

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 44

Wspólny Sekretariat
Al. Grunwaldzka 18, 680-226 Gdańsk
Tel. (58) 761 00 30

Strona internetowa programu:
<http://en.southbaltic.eu/index/>

- **Brandenburgia-Polska**

Koordynator Krajowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 31

Strona internetowa programu:
<http://pl.plbb.eu/index/>

- **Meklemburgia-Pomorze Przednie-Brandenburgia - Polska**

Koordynator Krajowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 65

Strona internetowa programu:
<http://www.interreg4a.info/>

- **Czechy-Polska**

Koordynator Krajowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 63

Strona internetowa programu:
<http://www.cz-pl.eu/pl/nowy-okres-2014-2020.html>

- **Litwa-Polska**

Koordinator Krajowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Współpracy Terytorialnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Tel. (22) 273 81 57

Strona internetowa programu:

<http://www.lietuva-polska.eu/>

- **Region Morza Bałtyckiego**

Krajowy Punkt Kontaktowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Współpracy Terytorialnej
Wydział Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej w Katowicach
ul. Mickiewicza 15, 40-951 Katowice
Tel. (32) 253 90 08

Strona internetowa programu:

<http://www.interreg-baltic.eu/home.html>

- **Europa Środkowa**

Krajowy Punkt Kontaktowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Współpracy Terytorialnej
Wydział Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej w Katowicach
ul. Mickiewicza 15, 40-951 Katowice
Tel. (32) 253 90 08

Strona internetowa programu:

<http://europasrodkowa.gov.pl/>

- **Interreg Europa**

Krajowy Punkt Kontaktowy

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Współpracy Terytorialnej
Wydział Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej w Katowicach
ul. Mickiewicza 15, 40-951 Katowice
Tel. (32) 253 90 08

Strona internetowa programu:

<http://www.interreg4c.eu/interreg-europe>

1.1.2. Poziom Regionalny

Regionalne programy operacyjne są przejawem strategii decentralizacji polityki rozwojowej w Polsce. Zarządzane są na poziomie zarządców w poszczególnych województwach (Urzędy Marszałkowskie). Alokacja środków pomiędzy poszczególne regiony została dokonana na podstawie trzech czynników: populacji, PKB per capita oraz poziomu bezrobocia.

W perspektywie 2014 – 2020, łączna kwota przyznana na 16 Regionalnych Programów Operacyjnych wynosi **31,3 mld euro** i pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

WOJEWÓDZTWO	CAŁKOWITA ALOKACJA NA RPO CENY BIEŻĄCE, EURO
Dolnośląskie	2 252 546 589
Kujawsko-Pomorskie	1 903 540 287
Lubelskie	2 230 958 174
Lubuskie	906 929 693
Łódzkie	2 256 049 115
Małopolskie	2 878 215 972
Opolskie	944 967 792
Podkarpackie	2 114 243 760
Podlaskie	1 213 595 877
Pomorskie	1 864 811 698
Śląskie	3 476 937 134
Świętokrzyskie	1 364 543 593
Warmińsko-Mazurskie	1 728 272 095
Wielkopolskie	2 450 206 417
Zachodniopomorskie	1 601 239 216
Mazowieckie	2 089 840 138
Razem 16	31 276 897 550

Szacuje się, że dla firm przeznaczona zostanie kwota w wysokości ponad **6,5 mld euro z EFRR i EFS**. RPO będą realizowały działania zwiększające konkurencyjność przedsiębiorstw, poprzez inwestycje oraz rozwój kadr i kompetencji, a także wzmacniały regionalne inteligentne specjalizacje głównie w zakresie innowacji oraz prac B+R.

1.1.2.1. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny

Budżet: 2,4 mld euro

Poprzednik: Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020 (WRPO+) zakłada zmniejszenie dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych pomiędzy Wielkopolską, a pozostałymi regionami Unii Europejskiej. Na jego realizację Wielkopolska otrzymała w bieżącej perspektywie **2,45 mld euro z budżetu polityki spójności**.

Działania w zakresie podnoszenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw będą realizowane w większości na poziomie regionalnym ze względu na lepsze dopasowanie pomocy do potrzeb rozwojowych firm, wynikających z inteligentnych specjalizacji oraz regionalnych potencjałów. Ponad 19% środków w ramach WRPO+ zostanie przeznaczonych na realizację działań w tym obszarze.

Wielkopolskie inteligentne specjalizacje

1. **Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów** – produkcja biosurowców i żywności w ramach całego łańcucha wartości
2. **Wnętrza przyszłości** – branża meblarska oraz wyposażenia wnętrz
3. **Przemysł jutra** – branża produkcji i naprawy maszyn oraz urządzeń takich jak pojazdy i środki transportu
4. **Wyspecjalizowane procesy logistyczne** – logistyka, transport i gospodarka magazynowa
5. **Rozwój oparty na ICT** – technologie dla innowacyjnych społeczności oraz biznesowe zastosowania ICT
6. **Nowoczesne technologie medyczne** – medycyna, farmacja, ochrona zdrowia, profilaktyka

Osie priorytetowe WRPO+

1. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka
2. Społeczeństwo informacyjne
3. Energia
4. Środowisko
5. Transport
6. Rynek pracy
7. Włączenie społeczne
8. Edukacja
9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

Nie wszystkie osie priorytetowe i zawarte w nich działania odnoszą się bezpośrednio do przedsiębiorstw. Omówione zostaną tylko priorytety inwestycyjne, które odnoszą się do działalności małych i średnich firm. W celu uzyskania pełnej informacji o WRPO na lata 2014 – 2020 proponuję zapoznać się z pełnym tekstem programu dostępnym na stronach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego lub skontaktować się z odpowiednimi instytucjami.

<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/attachments/article/2896/projekt%20wrpo%202014+%209%200.pdf>

OŚ I. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka

Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- przedsiębiorstwa lub ich grupy
- konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych, uczelni (w tym spółek celowych uczelni) lub organizacji pozarządowych (wiodącą rolę pełni przedsiębiorstwo)
- podmioty wdrażające instrumenty finansowe

Przedsiębiorstwa, w tym głównie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014r.

WYKLUCZENIA

Wsparcie nie może być udzielone na projekty dotyczące działalności gospodarczej prowadzonej w sektorach: hutnictwa żelaza i stali, węglowym, budownictwa okrętowego, włókien syntetycznych, transportu, energetycznym.

Wsparcie nie może być udzielone:

- na rzecz beneficjenta, który zamknął taką samą lub podobną działalność na terytorium EOG w ciągu dwóch lat poprzedzających jego wniosek o przyznanie regionalnej pomocy inwestycyjnej lub który – w momencie składania wniosku o pomoc – ma konkretne plany zamknięcia takiej działalności w ciągu dwóch lat od zakończenia inwestycji początkowej, której dotyczy wniosek o pomoc, w danym obszarze
- przedsiębiorstwom, których główna działalność wchodzi w zakres sekcji K „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” w statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 22 lub przedsiębiorstwom, które prowadzą działalność w ramach grupy przedsiębiorstw i których główna działalność wchodzi w zakres klas 70.10 „Działalność firm centralnych (*head office*) i 70.22 „Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, pozostałe” NACE Rev.
- przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu
- Wsparcie nie może być udzielone na projekty realizowane w ramach pomocy de minimis:
 - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury, objętych Rozporządzeniem Rady (WE) nr 104/20003
 - przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych
 - przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:
 - kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą
 - kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców
 - na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej

- pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy

Więcej informacji jest dostępnych w dokumencie:

http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/system/file_resources/attachments/000/000/619/original/UWRP_O_14_1.3_29_maja_2015.pdf?1434008510

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- wsparcie infrastruktury B+R poprzez stworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w postaci działów B+R w przedsiębiorstwach (w tym laboratoriów) oraz tworzenie centrów badawczo-rozwojowych
- prowadzenie badań w przedsiębiorstwach, w tym badań przemysłowych i/lub eksperymentalnych prac rozwojowych po stworzenie linii demonstracyjnej
- wsparcie przygotowania do wdrożenia własnych lub zakupionych wyników badań naukowych/technologii oraz praw do własności intelektualnej (w tym zakup wyników prac B+R)

Typy projektów można łączyć.

Priorytetem w ramach tego PI będzie **wsparcie projektów badawczych**, wydatki na infrastrukturę B+R stanowiącą mniejszą część alokacji.

Wsparciem nie zostaną objęte projekty dotyczące wyłącznie fazy tzw. pierwszej produkcji¹¹. Zakres projektu musi obejmować także poprzednie fazy, tj. eksperymentalne prace rozwojowe/fazę demonstracji i fazę walidacji.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - Departament Wdrażania Programu Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego

➤ **Finanse**

Wkład ze środków unijnych na działanie - **101 mln euro**

Maksymalna wartość projektu - **25 mln PLN**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu oraz Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020¹².

¹¹ Pierwsze zastosowanie w przemyśle dotyczące rozbudowy i testowania linii pilotażowych lub opracowanie i testowanie całkowicie nowej aparatury i urządzeń w ramach etapu następującego po etapie linii pilotażowej.

¹² W trakcie opracowania przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Działanie 1.3 Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego

Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.3.2 Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.3.3 Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego

Poddziałanie 1.3.4 Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZITów) i Obszarów Strategicznych Interwencji (OSI)

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Poddziałanie 1.3.1 i Poddziałanie 1.3.2

- Instytucje otoczenia biznesu¹³ (WYKLUCZENIA - patrz działanie 1.2)

Poddziałanie 1.3.3

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne.

Poddziałanie 1.3.4

- Dokładny zakres stosowania wymiaru terytorialnego określony zostanie po zakończeniu negocjacji Strategii ZIT oraz uzyskaniu rozstrzygnięć w zakresie pozostałych instrumentów terytorialnych założonych w WRPO 2014+ (w tym regulowanych przez właściwe Wytyczne MIR).

Grupa docelowa - Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Poddziałanie 1.3.1

- Zapewnienie przedsiębiorstwom w początkowej fazie działalności usług potrzebnych do funkcjonowania przedsiębiorstwa (w tym np.: udostępnienie infrastruktury, usługi prawne i księgowo, doradztwo) oraz wsparcie inwestycyjne na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Poddziałanie 1.3.2

- Rozwój potencjału i poprawa jakości specjalistycznych usług oraz infrastruktury instytucji otoczenia biznesu na rzecz inkubacji przedsiębiorstw, w tym dla regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Poddziałanie 1.3.3

- Kompleksowe tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego (w tym dla regionalnych specjalizacji) w szczególności na nieużytkach,

¹³ Pod pojęciem „instytucji otoczenia biznesu” należy rozumieć mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę, a także przedsiębiorcę innego niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca, bez względu na formę prawną, który nie działa dla zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe i prowadzi działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Przy czym:

- „mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa” („MŚP”) oznaczają przedsiębiorstwa spełniające kryteria, o których mowa w załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014r.,

- „duże przedsiębiorstwa” oznaczają przedsiębiorstwa niespełniające kryteriów, o których mowa w załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014r.

zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linii kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji:

- uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych,
- uzbrojenie terenów inwestycyjnych (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, telekomunikacyjna, energetyczna, gazowa), budowę lub modernizację układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego (wewnętrzna infrastruktura drogowa, wewnętrzna infrastruktura kolejowa bez infrastruktury doprowadzającej),
- budowę, rozbudowę lub modernizację innej wyspecjalizowanej infrastruktury technicznej oraz kampanie promocyjne.

Poddziałanie 1.3.4

- Dokładny zakres stosowania wymiaru terytorialnego określony zostanie po zakończeniu negocjacji Strategii ZIT oraz uzyskaniu rozstrzygnięć w zakresie pozostałych instrumentów terytorialnych założonych w WRPO 2014+ (w tym regulowanych przez właściwe Wytyczne MIR).

Preferencyjnie traktowane będą projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków

Poddziałanie 1.3.1,1.3.2, 1.3.3 - Departament Wdrażania Programu Regionalnego

Poddziałanie 1.3.4 - Departament Wdrażania Programu Regionalnego, Związek ZIT

➤ **Finanse**

Wkład ze środków unijnych na działanie - **43,5 mln euro**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- ***Poddziałanie 1.3.1*** - Pomoc de minimis do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu
- ***Poddziałanie 1.3.2*** - Pomoc de minimis do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu

Dla projektów inwestycyjnych IOB:

- 45% kosztów kwalifikowalnych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw
- 35% kosztów kwalifikowalnych projektu dla średnich przedsiębiorstw
- 25% kosztów kwalifikowalnych projektu dla dużych przedsiębiorstw
- ***Poddziałanie 1.3.3*** - 85% kosztów kwalifikowanych projektu.
- ***Poddziałanie 1.3.4*** - W zależności od rodzaju projektu.

Działanie 1.4 Internacjonalizacja gospodarki regionalnej

Poddziałanie 1.4.1 Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu

Poddziałanie 1.4.2 Promocja gospodarcza regionu

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Poddziałanie 1.4.1

- Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji UE 651/2014 z dnia 17.06.2014r. oraz ich sieci i grupy. **(WYKLUCZENIA - patrz działanie 1.2)**

Poddziałanie 1.4.2

- Samorząd Województwa Wielkopolskiego
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski występujące w partnerstwie z Samorządem Województwa Wielkopolskiego

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Poddziałanie 1.4.1

- Wdrożenie planu rozwoju eksportu będzie polegać na realizacji co najmniej dwóch działań z poniższej listy, w tym minimum jednego działania obowiązkowego:

1. Działania obowiązkowe:

- doradztwo i opracowania w zakresie wdrożenia nowych modeli biznesowych
- poszukiwanie partnerów na rynkach docelowych (analizy, opracowania)
- uzyskanie dokumentów niezbędnych do wprowadzenia produktów lub usług przedsiębiorcy na wybrane rynki docelowe (doradztwo, zakup)
- doradztwo w zakresie strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych i działalności eksportowej
- doradztwo w zakresie opracowania koncepcji wizerunku przedsiębiorcy na wybranych rynkach
- wsparcie inwestycyjne w zakresie dostosowania produktów/usług do wymogów na rynkach docelowych

2. Działania dodatkowe:

- udział w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy
- organizacja i udział w misjach gospodarczych za granicą
- udział w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych odbywających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze wystawcy
- organizacja misji gospodarczych przedsiębiorców zagranicznych u przedsiębiorcy

Poddziałanie 1.4.2

Rozwój kompleksowego systemu zarządzania promocją gospodarczą i inwestycyjną regionu oraz wzmocnienie potencjału gospodarczego województwa, głównie w strategicznych obszarach zdefiniowanych w Wielkopolskiej Strategii Inteligentnej Specjalizacji poprzez m.in.:

- promocję gospodarczą (m.in. udział w międzynarodowych imprezach gospodarczych, w tym udział przedsiębiorstw, pogłębione analizy wybranych rynków zagranicznych, monitoring trendów w gospodarce krajowej i światowej, system komunikacji w postaci platformy internetowej)
- promocja inwestycyjna (m.in. aktualizację bazy ofert inwestycyjnych, udział w inwestycyjnych imprezach targowych)
- budowę Marki Wielkopolska

Preferencyjnie traktowane będą projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Departament Wdrażania Programu Regionalnego.**

➤ **Finanse**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Poddziałanie 1.4.1

Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Poddziałanie 1.4.2

Promocja gospodarcza regionu do 85% kosztów kwalifikowanych projektu.

Poddziałanie 1.4.1

Max. kwota dofinansowania to 700 000 PLN

Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych - 3 500 000 PLN

Poddziałanie 1.4.2

Ogólna pula środków przeznaczona na dofinansowanie projektu to 17 000 000 PLN.

Działanie 1.5 Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.5.1 Instrumenty finansowe podnoszące konkurencyjność MŚP

Poddziałanie 1.5.2 Wzmocnienie konkurencyjności kluczowych obszarów gospodarki regionu

Poddziałanie 1.5.3 Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Poddziałanie 1.5.1

- Podmioty wdrażające instrumenty finansowe

Poddziałanie 1.5.2 i 1.5.3

- Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji UE 615/2014 z dnia 17.06.2014 r.

(WYKLUCZENIA - patrz działanie 1.2)

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Poddziałanie 1.5.1

- Instrumenty finansowe podnoszące konkurencyjność MŚP

Poddziałanie 1.5.2

- Wsparcie wysoko innowacyjnych przedsiębiorstw (wdrażających innowacje technologiczne, procesowe, produktowe) poprzez inwestycje w:
 - środki trwałe
 - wartości niematerialne i prawne (inwestycje w transfer technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej)

Poddziałanie 1.5.3

- Podnoszenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach

Preferencyjnie traktowane będą projekty wpisujące się w **regionalne inteligentne specjalizacje**.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - **Departament Wdrażania Programu Regionalnego**.

➤ **Finanse**

Wkład ze środków unijnych na działanie - **277 mln euro**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- 45% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro i małych przedsiębiorstw
- 35% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw

Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN):

Poddziałanie 1.5.1 i Poddziałanie 1.5.2

Min. wartość dofinansowania projektu – 50 000 PLN

Maks. wartość dofinansowania projektu – 5 000 000 PLN

OŚ VI. Rynek Pracy

Działanie 6.3 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej, np. urzędy pracy, przedsiębiorcy prowadzący działalność szkoleniową, pośrednictwa pracy itp.
- podmioty wdrażające instrumenty finansowe (wyłącznie w przypadku udzielania pożyczek)

Grupy docelowe

1. Dotacje:

Osoby bezrobotne, bierne zawodowo powyżej 29 roku życia z jednej z poniższych grup:

- osoby długotrwale bezrobotne
- osoby w wieku 50 lat i więcej
- kobiety
- osoby z niepełnosprawnościami
- osoby o niskich kwalifikacjach

2. Pożyczki:

Osoby bezrobotne, bierne zawodowo powyżej 29 roku życia.

Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równolegle z innych środków publicznych, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PROW 2014-2020 i WRPO 2014+, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Otrzymane dofinansowanie nie może stanowić wkładu własnego w innych projektach.

WYKLUCZENIA:

- osoby zarejestrowane w Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu,
- rolnicy inni niż wskazani w art. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Wsparcie na rzecz osób chcących założyć pozarolniczą działalność gospodarczą obejmuje:

- diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (obowiązkowy element rekrutacji)
- szkolenia i/lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- wsparcie pomostowe w postaci usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym (indywidualnych i grupowych)

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)

➤ **Finanse**

Wkład ze środków unijnych na działanie - **37 mln euro**

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- 85% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- 95% kosztów kwalifikowanych

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

- 5% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)

Minimalna wartość projektu - **50 000 PLN**

Działanie 6.4 Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonej z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej

Grupa docelowa

- Osoby doświadczające trudności na rynku pracy w związku ze sprawowaną opieką nad dzieckiem do lat 3
- Przedsiębiorcy i pracodawcy w zakresie wdrażania rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z prywatnym

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- tworzenie miejsc opieki nad dzieckiem do 3 roku życia w żłobkach i/lub klubach dziecięcych, (w tym wyposażenie i dostosowanie pomieszczeń, na miejsca opieki nad dzieckiem) i dofinansowanie działalności bieżącej przez 12 miesięcy
- wydłużenie czasu pracy żłobków, klubów dziecięcych (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1)
- wsparcie tworzenia miejsc opieki poprzez dofinansowanie usług opiekunów dziennych i nian i/lub doposażenie lokalu w celu sprawowania opieki przez opiekunów dziennych i nianie
- nabycie/podnoszenie wymaganych prawem kompetencji kadr niezbędnych do należytego pełnienia funkcji opiekuna, wolontariusza, opiekuna dziennego (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 i/lub 3)
- aktywizacja zawodowa osób powracających, bądź wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem do lat 3 (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 i/lub 3), z wyłączeniem dotacji/pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej, subsydiowanego zatrudnienia oraz wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy
- wsparcie przedsiębiorców i pracodawców w stosowaniu rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z prywatnym, w tym opracowanie strategii w zakresie stosowania elastycznych form i czasu pracy, wdrażanie konkretnych form organizacji pracy (np. telepraca), zakup niezbędnego wyposażenia (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1 i/lub 3)

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)

➤ **Finanse**

Wkład ze środków unijnych na działanie - **31 mln euro**

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- 85% kosztów kwalifikowanych

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

- 15% kosztów kwalifikowanych

Minimalna wartość projektu - **50 000 PLN**

Działanie 6.5 Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej

Grupa docelowa

- MŚP (z uwzględnieniem właścicieli i kadry zarządzającej), w tym przechodzące procesy adaptacyjne, modernizacyjne i restrukturyzacyjne
- osoby pracujące w MŚP, w tym w szczególności osoby starsze w wieku 50+ oraz o niskich kwalifikacjach

- osoby zwolnione lub zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy w wyniku procesów restrukturyzacyjnych, adaptacyjnych i modernizacyjnych przedsiębiorstw

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

1. Wsparcie rozwojowe w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania (PSF) na rzecz:

- MŚP, pozwalające na adaptację do zmian w gospodarce, w szczególności usługi doradcze i szkoleniowe, w tym w zakresie poprawy jakości zarządzania, rozwoju MŚP w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji, wykorzystania nowych technologii czy zarządzania kapitałem ludzkim,
- rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób pracujących w MŚP, w tym w wieku 50 lat i więcej oraz o niskich kwalifikacjach, w szczególności usługi szkoleniowe dostosowujące do potrzeb pracodawcy.

2. Wsparcie typu outplacement¹⁴owe dla osób przewidzianych do zwolnienia, zagrożonych zwolnieniem z pracy lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w szczególności poprzez:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowy element wsparcia,
- szkolenia, kursy, staże, studia podyplomowe, praktyki zawodowe
- subsydiowane zatrudnienie,
- dodatek relokacyjny,
- wsparcie finansowe na założenie własnej działalności gospodarczej w formie dotacji połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)

➤ **Finanse**

Wkład ze środków unijnych na działanie - **45 mln euro**

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- 85% kosztów kwalifikowanych

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

- 85% kosztów kwalifikowanych - w przypadku projektów PSF
- 95% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku projektów outplacementowych

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

- 15% kosztów kwalifikowanych – w przypadku PSF
- 5% kosztów kwalifikowanych – w przypadku projektów outplacementowych

Minimalna wartość projektu - **50 000 PLN**

¹⁴ Outplacement - to system łagodnych zwolnień, powiązanych z programem wsparcia dla pracowników poprzez poradnictwo zawodowe i psychologiczne, szkolenia, a także pomoc w znalezieniu nowej pracy. W praktyce oznacza to, że pracodawca proponuje zwalnianemu pracownikowi kompleksową ofertę pomocy w znalezieniu nowego zatrudnienia. [za rynekpracy.org]

Instytucja Zarządzająca

Zarząd Województwa Wielkopolskiego, którego przewodniczącym jest **Marszałek Województwa**.

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego:

Departamentu Polityki Regionalnej

ul. Szyperska 14, 61-754 Poznań

sekretariat - pokój 335

Tel. (6)1 626 63 00

Email: dpr.sekretariat@umww.pl

Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego

ul. Szyperska 14, 61- 754 Poznań

sekretariat - pokój 119

Tel. (61) 626 61 00

Email: sekretariat.dwp@umww.pl

Departament Wdrażania Programu Regionalnego jest odpowiedzialny za: nabór wniosków, ocenę i wybór projektów, finansowanie, a także kontrolę i monitoring projektów.

Departament Polityki Regionalnej odpowiada za zarządzanie całością WRPO, monitoring, ewaluację, kontrolę programu, pomoc techniczną, informację i promocję oraz szkolenia.

Więcej informacji

Dokument Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 - 2020

<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/attachments/article/3176/WRPO%202014+%20wersja%20zatwierdzona%20przez%20KE.pdf>

Strona funduszy europejskich dla Wielkopolski

<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/>

1.1.2.2. Pozostałe regionalne programy operacyjne

- **Regionalny Program Województwa Dolnośląskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://rpo.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/documents/15styczen/20/RPO_WD_-_18.12.2014.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław

Tel. (71) 776 90 53

Email: umwd@dolnyslask.pl

- **Regionalny Program Województwa Kujawsko- Pomorskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.kujawsko-pomorskie.pl/pliki/wiadomosci/20131106_rpo/K-P_RPO.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń

Punkt Informacyjno-Podawczy:

Tel. (56) 621 86 00, 621 86 10

Email: punkt.informacyjny@kujawsko-pomorskie.pl

- **Regionalny Program Województwa Lubelskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.regionalne.gov.pl/media/1082/RPO_woj_lubuskie_2014_2020_200115.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin

Tel. (81) 44 16 738

Email: drpo@lubelskie.pl

- **Regionalny Program Województwa Lubuskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://rpo2020.lubuskie.pl/program-rpo-lubuskie-2020/rpo-l2020_v7_zwl_20-01-15-2/

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Departament Rozwoju Regionalnego

ul. Chrobrego 1-3-5, 65-043 Zielona Góra

<http://rpo2020.lubuskie.pl/kontakt/>

- **Regionalny Program Województwa Łódzkiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.regionalne.gov.pl/media/929/RPO_WL_2014_2020_31_12_2014.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Departament Polityki Regionalnej
Wydział ds. Informacji i Promocji Funduszy Europejskich
ul. Moniuszki 7/9, 90-101 Łódź
Tel. (42) 663 31 07, 663 34 05, 291 97 60
Email: GPIlodz@lodzkie.pl ; promocja.rpo@lodzkie.pl

- **Regionalny Program Województwa Małopolskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.malopolskie.pl/Pliki/2014/v4_MRPO_final_1IV2014.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

30-017 Kraków ul. Raclawicka 56
Tel. 12 63-03-107
Email: urząd@malopolska.mw.gov.pl

- **Regionalny Program Województwa Mazowieckiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

<http://rpo.mazovia.pl/sites/default/files/files/article/files/RPO%20WM%202014-2020%20-18%20%2012%202014.pdf>

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego

ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa
Tel. (22) 597 91 00
Email: urząd_marszalkowski@mazovia.pl

- **Regionalny Program Województwa Opolskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.regionalne.gov.pl/media/931/RPO_woj_opolskiego_zatw_KE.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
Tel. (77) 541 65 65
Email: umwo@umwo.opole.pl

- **Regionalny Program Województwa Podkarpackiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.rpo.podkarpackie.pl/perspektywa/attachments/article/158/RPO%20WP%202014-2020_09.01.2015r..pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

al. Łukasza Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów
Tel. (17) 747 64 15, 747 64 82
Email: zapytaj@podkarpackie.pl

- **Regionalny Program Województwa Podlaskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

<http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/private/upload/tinymce/File/RPOWP%202014-2020%208.04.2014%281%29.pdf>

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

Departament Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego

ul. Poleska 89, 15-874 Białystok

Tel. (85) 665 43 99 (sekretariat)

Email: sekretariat.rpo@wrotapodlasia.pl

- **Regionalny Program Województwa Pomorskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://strategia2020.pomorskie.eu/res/strategia2020/RPO_WP_14_20/rpo_wp_2014_projekt_270314_sfc.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Departament Programów Regionalnych

ul. Augustyńskiego 2, 80 - 819 Gdańsk

Tel. (58) 326 81 33

Email: dpr@pomorskie.eu

- **Regionalny Program Województwa Śląskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

<http://rpo.slaskie.pl/zalaczniki/2014/04/11/1397213994.pdf>

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Wydział Rozwoju Regionalnego

ul. Dąbrowskiego 23, 40-037 Katowice

Tel. (32) 774 06 54, 774 06 57

Email: fundusze@slaskie.pl

- **Regionalny Program Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://rpo-swietokrzyskie.pl/userfiles/2014-2020/RPOWS_20142020_31_marzec_2014r.pdf

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Departament Polityki Regionalnej

ul. Sienkiewicza 63, I piętro, wejście od ul. Wspólnej 4

Tel. (41) 365 81 30, 365 81 34

Email: punkt.informacyjny@sejmik.kielce.pl

- **Regionalny Program Województwa Warmińsko-mazurskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://rpo.warmia.mazury.pl/index.php?page=aktualnosc&aktualnosc_id=1267

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Departament Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego

ul. Kościuszki 83, 10-552 Olsztyn

Tel. (89) 521 96 00, 521 96 99

Email: prr@warmia.mazury.pl

- **Regionalny Program Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020**

Treść dokumentu:

http://www.rpo.wzp.pl/rpo/perspektywa_2020/wiadomosci/p-r-m-a-22498/wiadomosci.htm

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Wydział Zarządzania Strategicznego

Wyszyńskiego 30, 70-203 Szczecin

Tel. (91) 441 11 71

Email: zachodniopomorskie2020@wzp.pl

Gdzie uzyskać więcej informacji?

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

Żurawia 3/5, 00-503 Warszawa

Email: punktinformacyjny@cpe.gov.pl

Telefony do konsultantów: (22) 626 06 32, 626 06 33, 745 05 46

Poprzez formularz internetowy:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/punkty/centralny-punkt-informacyjny-funduszy-europejskich/>

W Wielkopolsce

- Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w **Poznaniu**
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
Godziny pracy: pon. 7.30-18.00, wt.-pt. 7.30-15.30
Tel. (61) 626 61 93, 626 61 92, 626 61 90
- Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w **Pile**
Grunwaldzka 2, 64-920 Piła
Godziny pracy: pon. 7.00-17.00, wt.-pt. 7.00-15.00
Tel. (61) 650 62 33, 650 62 35
- Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w **Kaliszu**
Rumińskiego 2, 62-800 Kalisz
Godziny pracy: pon. 8.00-18.00, wt.-pt. 8.00-16.00
Tel. (62) 595 69 47, 766 40 22
- Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w **Koninie**
Zakładowa 4, 62-510 Konin
Godziny pracy: pon. 7.30-17.00, wt.-pt. 8.00-16.00
Tel. (63) 246 88 12, 246 88 13
- Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w **Lesznie**
Kościuszki 4b, 64-100 Leszno
Godziny pracy: pon. 8.00-18.00, wt.-pt. 7.00-15.00
Tel. (65) 529 68 06, 525 69 66
- Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w **Nowym Tomyślu**
Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl
Godziny pracy: pon. 7.30-17.30, wt.-pt. 7.30-15.30
Tel. (61) 650 63 71 lub 650 63 72

1.2. Fundusze poza unijne

1.2.1. Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

1.2.1.1. Fundusz pożyczkowy dla kobiet

Fundusz pożyczkowy dla kobiet będzie miał charakter pilotażowy i obejmie swoim zasięgiem obszary **8 wybranych województw** (warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie, świętokrzyskie, podkarpackie, dolnośląskie, pomorskie, mazowieckie). W każdym z nich wybranych zostanie 6 powiatów z najwyższym wskaźnikiem bezrobocia. W przypadku dużego zainteresowania PARP planuje rozszerzyć w przyszłości system pożyczek na cały kraj.

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

O pieniądze mogą ubiegać się kobiety zamieszkałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które:

- są przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą na terytorium Polski
- planują podjęcie działalności gospodarczej na terenie Polski
- o pożyczkę **nie może** ubiegać się kobieta prowadząca lub zamierzająca prowadzić działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

Środki finansowe mogą zostać przyznane na wydatki niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, poniesione w okresie realizacji przedsięwzięcia, takie jak:

- pokrycie ceny nabycia albo kosztu wytworzenia środków trwałych, z wyłączeniem nieruchomości
- zakup usług, z wyłączeniem usług doradczych
- zakup wartości niematerialnych i prawnych
- adaptację obiektów biurowych, produkcyjnych, usługowych lub handlowych
- zakup materiałów i wyposażenia
- ustanowienie lub utrzymanie zabezpieczenia należytej realizacji zobowiązań wynikających z umowy pożyczki

Wydatki na pokrycie bieżących kosztów funkcjonowania przedsiębiorcy, w tym zobowiązania publicznoprawne nie kwalifikują się do objęcia pożyczką dla kobiet.

➤ Finanse

Pożyczka nie może przekroczyć **95% wydatków**, które kwalifikują się do objęcia pożyczką. Pożyczka nie może być niższa niż **20 000 zł** i **nie wyższa niż 40 000 zł**. Pożyczka może zostać udzielona jednokrotnie w okresie realizacji projektu. Oprocentowanie udzielonej pożyczki pozostaje w stosunku rocznym i wynosi **2%**.

Pożyczka dla kobiet jest udzielana **na okres 5 lat**, jednakże sam okres realizacji przedsięwzięcia, które jest objęte pożyczką nie może przekroczyć **12 miesięcy** od dnia następnego po dniu zawarciu umowy pożyczki. Kobieta prowadząca firmę będzie miała prawo do zawieszenia spłaty kapitału i odsetek. Karencja w spłacie pożyczki nie będzie mogła przekroczyć jednego roku od dnia zakończenia przedsięwzięcia objętego pożyczką. W okresie karencji odsetki nie będą kapitalizowane.

Więcej informacji

www.parp.gov.pl

Pożyczki są udzielane bezpośrednio przez **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**.

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa

Tel. (22) 432 89 91 do 93, 0 801 33 22 02

Email: biuro@parp.gov.pl

1.2.1.2. Pożyczka na innowację

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy posiadający siedzibę w Polsce, realizujący inwestycje o charakterze innowacyjnym.

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

Kosztami kwalifikującymi się do objęcia pożyczką są wydatki na:

- zakup i wdrożenie wyników prac badawczo - rozwojowych
- zakup licencji krajowych lub zagranicznych, polegający na nabyciu uprawnień do wykorzystywania rozwiązań naukowych i technicznych oraz doświadczeń produkcyjnych
- zakup i montaż maszyn lub urządzeń
- budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub instalacji niezbędnych do wprowadzenia rozwiązania innowacyjnego
- zakup usług doradczych w zakresie planowania inwestycyjnego, dotyczących:
 - opracowania biznesplanu i studium wykonalności inwestycji
 - oceny wpływu inwestycji na środowisko
 - opracowania dokumentacji technicznej inwestycji
- zakup usług doradczych w zakresie wdrażania innowacji lub nowych technologii dotyczących:
 - opracowania i wdrażania strategii rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowe technologie lub rozwiązania innowacyjne
 - opracowania i wdrożenia strategii technologicznej przedsiębiorstwa, w tym studium wykonalności planowanych do wdrożenia technologii lub rozwiązań innowacyjnych
 - przygotowania do wdrożenia i wdrożenia nowych technologii lub rozwiązań innowacyjnych

➤ Finanse

Wielkość pożyczki nie może być wyższa niż **75% wydatków** kwalifikujących się do objęcia pożyczką, ani być wyższa niż **2 000 000,00 zł**, natomiast wydatki na zakup usług nie mogą być wyższe niż 15% sumy wydatków kwalifikowanych. W ramach pożyczki, beneficjent ma prawo do **2-letniego okresu karencji**. Pożyczka jest oprocentowana nie niżej niż według stopy referencyjnej, określonej przez Komisję Europejską. Pożyczka jest udzielana na okres maksymalnie do 10 lat.

Więcej informacji

www.parp.gov.pl

Wnioski należy złożyć w siedzibie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości:

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa

Tel. (22) 432 89 91, 432 89 92, 432 89 93

Email: info@parp.gov.pl

1.2.2. Bank Gospodarstwa Krajowego

1.2.2.1. Oferta Poręczeniowo-gwarancyjna dla sektora MŚP

1.2.2.1.1. Portfelowa linia gwarancyjna de minimis (PLD)

➤ **Kto może składać wnioski?**

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy.

➤ **O programie**

Gwarancja *de minimis* stanowi zabezpieczenie spłaty kredytu obrotowego lub inwestycyjnego udzielonego mikro, małemu lub średniemu przedsiębiorcy. Gwarancja jest udzielana na wniosek przedsiębiorcy składany w banku kredytującym. Bank kredytujący na podstawie zawartej umowy z BGK, samodzielnie podejmuje decyzję o objęciu kredytu gwarancją *de minimis*.

Korzyści:

- dostęp do finansowania kredytem obrotowym dla przedsiębiorców z krótką historią kredytową lub nie mających wystarczającego majątku na zabezpieczenie kredytu
- nieobciążanie własnego majątku – przedsiębiorca ma elastyczność w zakresie dysponowania własnym majątkiem
- obniżenie kosztów ustanowienia zabezpieczenia
- oszczędność czasu – wszystkie formalności załatwiane są bezpośrednio w banku kredytującym

➤ **Finanse**

Kwota gwarancji:

- do 3,5 miliona złotych
- **zabezpiecza do 60% kwoty kredytu** bez odsetek i innych kosztów związanych z powstaniem zobowiązania

Łączna wartość pomocy *de minimis* przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć **200 000 euro** (dla podmiotu działającego w sektorze transportu drogowego 100 tys. euro) w roku podatkowym, w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych łącznie z przeliczoną na ekwiwalent dotacji brutto kwotą gwarancji.

Stawka opłaty prowizyjnej za roczny okres gwarancji wynosi **0,5%**. **Zabezpieczeniem jest weksel in blanco.**

Gwarancja jest udzielana na okres:

- 27 miesięcy - w przypadku kredytu obrotowego
- 99 miesięcy - w przypadku kredytu inwestycyjnego

Objemuje okres nie dłuższy niż okres kredytu wydłużony maksymalnie o trzy miesiące.

Banki współpracujące w programie gwarancji *de minimis*:

- Alior Bank S.A.
- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
- Bank Ochrony Środowiska S.A.
- Bank BPH S.A.
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.
- Bank Zachodni WBK S.A.
- Credit Agricole Bank Polska S.A.
- Deutsche Bank Polska S.A.
- FM Bank PBP S.A.
- Getin Noble Bank SA
- Bank Handlowy w Warszawie S.A.
- Idea Bank S.A.
- ING Bank Śląski S.A.
- Krakowski Bank Spółdzielczy
- mBank S.A.
- Bank Millennium S.A.
- BNP Paribas Bank Polska S.A.
- Bank Polska Kasa Opieki S.A.
- PKO BP S.A.
- PLUS Bank S.A.
- Raiffeisen Bank Polska S.A.
- SGB-Bank S.A.
- Toyota Bank Polska S.A.

Więcej informacji

<http://deminimis.gov.pl/>

Bank Gospodarstwa Krajowego
Al. Jerozolimskie 7, 00-950 Warszawa
Tel. (22) 522 91 91
Email: kontakt@deminimis.gov.pl

1.2.2.1.2. Portfelowa linia gwarancyjna (PLG)

➤ Kto może składać wnioski?

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy.

➤ O programie

Gwarancja może **zabezpieczyć spłatę kredytu obrotowego** udzielonego mikro, małemu lub średniemu przedsiębiorcy. Bank kredytujący sam podejmuje decyzję o objęciu kredytu gwarancją.

Korzyści:

- dostęp do finansowania kredytem obrotowym dla przedsiębiorców z krótką historią kredytową lub nie mających wystarczającego majątku na zabezpieczenie kredytu
- nieobciążanie własnego majątku – przedsiębiorca ma elastyczność w zakresie dysponowania własnym majątkiem
- obniżenie kosztów ustanowienia zabezpieczenia
- oszczędność czasu – wszystkie formalności załatwiane są bezpośrednio w banku kredytującym

➤ Finanse

Wysokość gwarancji wynosi do 60% kwoty kredytu bez odsetek i innych kosztów związanych z powstaniem zobowiązania. Kwota jednostkowej gwarancji **nie może być mniejsza niż 100 tys. zł** i nie większa niż 3,5 miliona złotych.

Zgodnie z taryfą, opłaty i prowizje za czynności bankowe wykonane w Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz przedsiębiorców oraz innych klientów instytucjonalnych wynoszą odpowiednio:

- od 1,2% do 1,8 % kwoty gwarancji dla opłaty płatnej za okresy roczne
- od 0,3% do 0,45% kwoty gwarancji dla opłaty płatnej za okresy trzymiesięczne

Zabezpieczeniem jest weksel in blanco.

Gwarancja udzielana jest na okres nie dłuższy niż 39 miesięcy i obejmuje okres nie dłuższy niż okres kredytu, wydłużony maksymalnie o 3 miesiące.

Banki współpracujące:

- Deutsche Bank Polska S.A.
- mBank S.A.
- SGB-Bank S.A.

1.2.2.1.3. Portfelowa linia poręczeń spłaty kredytów (PLP)

➤ **Kto może składać wnioski?**

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy.

➤ **O programie**

Przedsiębiorca składa wniosek o udzielenie poręczenia w banku udzielającym kredytu. Bank kredytujący powinien posiadać zawartą wcześniej z BGK Umowę portfelowej linii poręczeniowej (PLP). Decyzję o objęciu kredytu poręczeniem podejmuje bank kredytujący.

Korzyści:

- konkurencyjne zabezpieczenie z uwagi na możliwość swobodnego dysponowania majątkiem
- możliwość obniżenia kosztów kredytu
- oszczędność czasu przy ustanawianiu zabezpieczenia kredytu

➤ **Finanse**

Wysokość poręczenia wynosi do 60% kwoty kredytu bez odsetek. Kwota jednostkowego poręczenia nie może być mniejsza niż 100 tys. zł i nie większa niż 3,5 mln zł.

Oplaty i prowizje za roczny okres wynoszą **od 1,6 % do 2,0 % kwoty gwarancji**, zgodnie z Taryfą opłat i prowizji za czynności bankowe wykonane w Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz przedsiębiorców oraz innych klientów instytucjonalnych.

Zabezpieczeniem jest weksel in blanco.

Poręczeniem może być objęty kredyt udzielony na okres nie dłuższy niż:

- 36 miesięcy - w przypadku kredytu obrotowego
- 120 miesięcy - w przypadku kredytu inwestycyjnego

Banki współpracujące

- Alior Bank S.A.
- ING Bank Śląski S.A.
- Bank BPH S.A.
- SGB-Bank S.A.

1.2.2.1.4. Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów udzielane w ramach programów rządowych - tryb indywidualny

➤ Kto może składać wnioski?

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy.

➤ O programie

Gwarancje i poręczenia spłaty kredytów obrotowych i inwestycyjnych zaciąganych przez przedsiębiorców, udzielane w ramach rządowego programu "Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK", obejmują w szczególności projekty:

- realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej
- infrastrukturalne
- związane z rozwojem sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych

Aby skorzystać z gwarancji/poręczenia, podmiot składa wniosek o udzielenie gwarancji/poręczenia w banku udzielającym kredytu, który zawarł wcześniej z BGK umowę o współpracy.

Korzyści

- konkurencyjne zabezpieczenie z uwagi na możliwość swobodnego dysponowania majątkiem
- możliwość obniżenia kosztów kredytu

➤ Finanse

Wysokość poręczenia/gwarancji:

- do 80% kwoty kredytu bez odsetek
- kwota jednostkowego poręczenia lub gwarancji ponad 3,5 mln zł nie więcej niż równowartość w złotych 10 mln euro

Opłata prowizyjna to 3,8% kwoty gwarancji, płatna z góry za okresy roczne (dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców), zgodnie z taryfą opłat i prowizji za czynności bankowe wykonane w Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz przedsiębiorców oraz innych klientów instytucjonalnych.

Obligatoryjnym zabezpieczeniem jest weksel własny in blanco. BGK może uzależnić decyzję od dodatkowego zabezpieczenia, jeśli uzna, że ryzyko wypłaty zobowiązania z tytułu udzielonej gwarancji/poręczenia jest wysokie.

Banki współpracujące:

- Bank Ochrony Środowiska S.A.
- Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu
- HSBC Bank Polska S.A.
- PKO Bank Polski S.A.
- SGB-Bank S.A.

1.2.2.2. Program „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Na założenie działalności gospodarczej:

- absolwenci szkół i uczelni do 4 lat od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego
- studenci ostatniego roku studiów wyższych
- zarejestrowani bezrobotni

Osoby ubiegające się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej nie mogą być zatrudnione, ani wykonywać innej pracy zarobkowej.

Na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego:

- podmioty, którym udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej
- następujące podmioty:
 - prowadzące działalność gospodarczą, niepubliczne przedszkola, niepubliczne szkoły
 - osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zamieszkujące lub mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące posiadaczami gospodarstwa rolnego lub prowadzące dział specjalny produkcji rolnej, zatrudniające w okresie ostatnich 6 miesięcy, w każdym miesiącu, co najmniej jednego pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy
- żłobki lub kluby dziecięce tworzone i prowadzone przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o których mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- Na założenie działalności gospodarczej
- Na utworzenie miejsca pracy dla osoby bezrobotnej

Osoby ubiegające się o pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz pożyczkobiorcy mogą skorzystać z bezpłatnych usług doradczych i szkoleniowych, co pozwoli im efektywnie wykorzystać otrzymane środki.

➤ Finanse

Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej, w maksymalnej kwocie do 20-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia to **obecnie 78 853,40 zł**.

Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego, w tym bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy, w maksymalnej kwocie do 6-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia to **obecnie 23 656,02 zł**.

Aktualnie oprocentowanie pożyczki wynosi 0,44% w skali roku. **Okres spłaty wynosi do 7 lat** (z możliwością rocznej karencji) dla pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej oraz 3 lata (bez możliwości karencji) dla pożyczek na utworzenie miejsca pracy. W przypadku osób, które podjęły działalność gospodarczą w ramach pożyczki, a następnie chcą utworzyć nowe miejsce pracy dla

osoby bezrobotnej, okres spłaty pożyczki na utworzenie miejsca pracy jest wydłużony i wchodzi w harmonogram spłat pożyczki na podjęcie działalności.

Pożyczki udzielane są przez pośredników finansowych wybieranych zgodnie z Ustawą o Zamówieniach Publicznych.

Więcej informacji

www.wsparciewstarcie.bgk.pl

Bank Gospodarstwa Krajowego

Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa

Tel. 801 667 655, (22) 596 59 00

Email: bgk@bgk.pl

<http://www.bgk.pl>

Kontakt do pośredników

Województwo Wielkopolskie:

ECDF - Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego

ul. Promienista 83, 60-141 Poznań

Tel. (61) 835 00 98 (wewnętrzny 110, 113)

Email: pozyczki@ecdf.pl

1.2.2.3. Inicjatywa JEREMIE

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy.

➤ **O programie**

JEREMIE (ang. *Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises* – Wspólne europejskie zasoby dla MŚP) jest mechanizmem pozadotacyjnego wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw ze środków funduszy strukturalnych UE. Mechanizm ten polega na:

- koncentracji na mikro, małych i średnich firmach, znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju i/lub z ograniczonym dostępem do finansowania zewnętrznego
- dostarczaniu kapitału na inwestycje podmiotom nieposiadającym odpowiednich zabezpieczeń, by otrzymać kredyty bankowe
- wprowadzeniu i rozwoju odnawialnego (pozadotacyjnego) systemu wsparcia przedsiębiorstw poprzez udostępnienie Pośrednikom Finansowym zwrotnych produktów finansowych (np. pożyczka globalna, reporeczenie, poręczenie portfelowe)

➤ **Finanse**

Bank Gospodarstwa Krajowego, pełni funkcję Menedżera sześciu następujących Funduszy Powierniczych JEREMIE:

- Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego
- Łódzkiego Regionalnego Funduszu Powierniczego
- Funduszu Powierniczego JEREMIE Województwa Mazowieckiego
- Funduszu Powierniczego JEREMIE Województwa Pomorskiego
- Funduszu Powierniczego JEREMIE Województwa Wielkopolskiego
- Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE

W ramach Inicjatywy JEREMIE w roku 2015 Menadżer Funduszy Powierniczych planuje przekazać Pośrednikom Finansowym kwotę rzędu **300 - 400 mln zł**, z przeznaczeniem na wsparcie sektora MŚP.

Środki Funduszy Powierniczych pochodzą z alokacji właściwych dla danego województwa Regionalnych Programów Operacyjnych w następującej kwocie:

woj. dolnośląskie	alokacja: 405,7 mln zł
woj. łódzkie	alokacja: 188,6 mln zł
woj. pomorskie	alokacja: 287,4 mln zł
woj. wielkopolskie	alokacja: 501,3 mln zł
woj. mazowieckie	alokacja: 66,4 mln zł
Woj. zachodniopomorskie	alokacja: 280,0 mln zł
	łącznie ok. 1,73 mld zł

Zadaniem Pośredników Finansowych (funduszy pożyczkowych, poręczeniowych, banków lub innych instytucji finansowych) jest bezpośrednie wsparcie MŚP przy wykorzystaniu zwrotnych instrumentów pożyczkowych i gwarancyjnych (kredyty, pożyczki, poręczenia).

Więcej informacji

www.jeremie.com.pl

Fundusz Powierniczy JEREMIE Województwa Wielkopolskiego

Biuro Regionalne, Bank Gospodarstwa Krajowego w Poznaniu
ul. Murawa 12-18, 61-655 Poznań
telefon: 61 885 31 04 (05)

Wsparcia finansowego w ramach Inicjatywy JEREMIE na terenie województwa wielkopolskiego udzielają niżej wymienione instytucje:

Pożyczki

Nazwa Pośrednika Finansowego	Placówki Pośrednika Finansowego
Agencja Rozwoju Regionalnego "AGROREG" S.A.	Leszno, Nowa Ruda
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie	Konin
ECDF S.A.	Poznań
Fundusz Regionu Wałbrzyskiego	Poznań, Szczecin, Wałbrzych
Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	Ostrów Wielkopolski, Sieradz
Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	Ostrzeszów
Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych S.A.	Gdańsk, Poznań, Szczecin, Warszawa, Łódź
Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego - Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości	Śrem
Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	Nowy Tomyśl, Piła, Poznań

Poręczenia

Nazwa Pośrednika Finansowego	Placówki Pośrednika Finansowego
Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A.	Poznań
POLFUND Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	Gdańsk, Poznań, Szczecin, Wrocław
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Poznań
Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Gostyń

1.2.3. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

1.2.3.1. Racjonalna gospodarka odpadami

Celem programu jest realizacja zasad gospodarki odpadami, a w szczególności hierarchii sposobów postępowania z odpadami, poprzez:

- ustanowienie i utrzymanie powszechnych systemów selektywnego zbierania odpadów
- utworzenie i utrzymanie w kraju zintegrowanej oraz wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami
- zmniejszenie ilości odpadów poddawanych nielegalnemu, międzynarodowemu przemieszczaniu
- intensyfikację zbierania i legalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji
- budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z celem programu

1.2.3.1.1. Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- przedsiębiorcy – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa państwowe, spółki prawa handlowego

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- budowę punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- budowę systemów selektywnego zbierania odpadów
- doposażenie systemów selektywnego zbierania odpadów

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania:

Pożyczka do 90% kosztów kwalifikowanych

- oprocentowanie stałe 1% w skali roku
- okres finansowania: nie dłuższy niż 15 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 12 miesięcy

Warunki umorzenia

Nie więcej niż:

- 30% kwoty wypłaconej pożyczki, lecz nie więcej niż 1 000 000 zł
- 40% kwoty wypłaconej pożyczki, lecz nie więcej niż 1 200 000 zł – dla przedsięwzięć realizowanych przez „zielone gminy”

1.2.3.1.2. Instalacje gospodarowania odpadami

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- przedsiębiorcy – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa państwowe, spółki prawa handlowego

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- budowę nowych oraz modernizację lub rozbudowę istniejących regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK)
- rozbudowę lub modernizację istniejących instalacji przetwarzania odpadów, celem uzyskania statusu RIPOK
- budowę nowych oraz modernizację lub rozbudowę istniejących instalacji przeznaczonych do prowadzenia procesów recyklingu (lub przygotowania do recyklingu) selektywnie zbieranych odpadów komunalnych
- budowę nowych, rozbudowę oraz modernizację istniejących instalacji:
 - przygotowania odpadów innych niż komunalne do procesu odzysku, w tym recyklingu
 - odzysku, w tym recyklingu odpadów innych niż komunalne
 - termicznego przekształcania odpadów innych niż komunalne z odzyskiem energii
 - unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne w procesach innych niż składowanie
 - mających na celu zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne
 - przetwarzanie odpadów pochodzących z przemysłu wydobywczego wraz z towarzyszącą infrastrukturą służącą selektywnemu zbieraniu odpadów innych niż komunalne

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

Pożyczka do 75 % kosztów kwalifikowanych:

- oprocentowanie WIBOR 3M + 50 punktów bazowych, nie mniej niż 2% w skali roku
- okres finansowania: nie dłuższy niż 15 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 18 miesięcy

Warunki umorzenia

- nie więcej, niż 25% kwoty wypłaconej pożyczki, lecz nie więcej niż 10 000 000 zł
- nie podlega umorzeniu pożyczka udzielona na realizację przedsięwzięcia związanego z zagospodarowaniem odpadów poużytkowych z opon, z wyłączeniem instalacji do produkcji paliwa alternatywnego

1.2.3.1.3. Modernizacja stacji demontażu pojazdów

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu pojazdów.

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- rozbudowę lub modernizację stacji demontażu pojazdów, w tym:
 - zakup maszyn i urządzeń związanych funkcjonalnie z procesem demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji
 - zakup środków do transportu pojazdów wycofanych z eksploatacji lub odpadów wytworzonych w procesie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji

➤ **Finanse**

Forma i warunki dofinansowania

Pożyczka do 75 % kosztów kwalifikowanych:

- oprocentowanie stałe 1% w skali roku
- okres finansowania: nie dłuższy niż 10 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 6 miesięcy

Warunki umorzenia

- nie więcej niż 25% kwoty wypłaconej pożyczki, lecz nie więcej niż 1 000 000 zł
- wnioskodawca osiągnął wymagane ustawowo poziomy odzysku i recyklingu

1.2.3.1.4. Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

- przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu pojazdów
- gminy oraz powiaty, które przekazały do demontażu zebrane pojazdy wycofane z eksploatacji

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

- demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji
- zbieranie i przekazanie do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji

➤ **Finanse**

Forma i warunki dofinansowania

Dotacja, w tym dopłata do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji w formie ryczaftu.

1.2.3.2. Ochrona powierzchni ziemi

Celem programu jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko poprzez rekultywację/remediację terenów zdegradowanych, w tym zamykanych składowisk oraz ochrona powierzchni ziemi poprzez wykonywanie prac dokumentacyjnych, a w dalszej kolejności stabilizujących lub zabezpieczających osuwiska.

1.2.3.2.1. Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, w tym jednostki samorządu terytorialnego realizujące przedsięwzięcia w formie wykonania zastępczego
- podmioty publiczne działające w imieniu Skarbu Państwa
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa państwowe, spółki prawa handlowego

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- projekty dotyczące unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych lub działań naprawczych lub rekultywacji/remediacji zanieczyszczonej gleby, ziemi i wód gruntowych, likwidujące zagrożenie dla środowiska naturalnego o zasięgu regionalnym lub ponadregionalnym, które uzyskają rekomendację Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ)
- wykonanie dokumentacji dla przedsięwzięć z zakresu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych oraz działań naprawczych, rekultywacji powierzchni ziemi oraz remediacji gleby, ziemi i wód gruntowych, likwidujących zagrożenie dla środowiska naturalnego o zasięgu regionalnym lub ponadregionalnym, które uzyskują rekomendację GIOŚ lub GDOŚ, jako stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska
- przedsięwzięcia polegające na przeprowadzeniu działań naprawczych lub rekultywacji/remediacji powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych, w tym na terenach zanieczyszczonych przez przemysł
- przedsięwzięcia dotyczące zamykania i rekultywacji składowisk odpadów

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

1. Dotacja:

- **do 50% kosztów kwalifikowanych** – zamykanie i rekultywacja składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane były odpady komunalne
- **do 80% kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć dotyczących unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych**, działań naprawczych lub rekultywacji/remediacji zanieczyszczonej gleby, ziemi i wód gruntowych, likwidujące zagrożenie dla środowiska naturalnego o zasięgu regionalnym lub ponadregionalnym, które uzyskują rekomendację GIOŚ (w tym przedsięwzięcia realizowane w formie wykonania zastępczego) lub wykonanie dokumentacji dla przedsięwzięć z zakresu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych oraz działań naprawczych, rekultywacji powierzchni ziemi oraz remediacji gleby, ziemi i wód

gruntowych, likwidujących zagrożenie dla środowiska naturalnego o zasięgu regionalnym lub ponadregionalnym, które uzyskają rekomendację GIOŚ lub GDOŚ, jako stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska

2. Pożyczka do 90% kosztów kwalifikowanych albo 100% kosztów kwalifikowanych w przypadku projektów realizowanych przez „zielone gminy”:

- oprocentowanie:
 - stałe 0,1% - dla przedsięwzięć realizowanych w formie wykonania zastępczego
 - WIBOR 3M¹⁵, nie mniej niż 2% w skali roku - dla pozostałych przedsięwzięć
- okres finansowania: nie dłuższy niż 12 lat
- okres karencji: 18 miesięcy

Warunki umorzenia

- kwota umorzenia nie może być wyższa niż 5 000 000 zł
- 20% wypłaconej kwoty pożyczki
- 30% wypłaconej kwoty pożyczki dla przedsięwzięć realizowanych przez „zielone gminy”, lecz nie więcej niż 5 000 000 zł
- 50% wypłaconej kwoty pożyczki pomniejszonej o kwotę odzyskaną od zobowiązanego oraz o wartość oczyszczonej nieruchomości wynikającą z operatu szacunkowego, w przypadku przedsięwzięć realizowanych w formie wykonania zastępczego
- nie podlega umorzeniu pożyczka udzielona na realizację przedsięwzięcia związanego z rekultywacją/remediacją zdegradowanego terenu, celem jego odpłatnego zagospodarowania

¹⁵ WIBOR (ang. *Warsaw Interbank Offered Rate*) – referencyjna wysokość oprocentowania kredytów na polskim rynku międzybankowym. WIBOR jest wyznaczany dla kredytów udzielanych sobie nawzajem przez banki na konkretne okresy czasu, w tym wypadku na 3 miesiące.

1.2.3.3. Poprawa efektywności energetycznej

1.2.3.3.1. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Prywatne podmioty prawne (przedsiębiorstwa) utworzone na mocy polskiego prawa i działające w Polsce. Beneficjent musi spełniać definicję mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw zawartą w zaleceniu Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. WE L 124 z 20.5. 2003, s.36).

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

1. Inwestycje LEME - przedsięwzięcia obejmujące realizację działań inwestycyjnych w zakresie:

- poprawy efektywności energetycznej i/lub za-stosowania odnawialnych źródeł energii
- termomodernizacji budynku/ów i/lub zastosowania odnawialnych źródeł energii, realizowane poprzez zakup materiałów/ urządzeń/ technologii zamieszczonych na liście LEME

Dotyczy przedsięwzięć, których finansowanie, w formie kredytu z dotacją, nie przekracza 250 000 euro.

2. Inwestycje Wspomagane - przedsięwzięcia obejmujące realizację działań inwestycyjnych, które nie kwalifikują się, jako Inwestycje LEME, w zakresie:

- poprawy efektywności energetycznej i/lub odnawialnych źródeł energii w wyniku których zostanie osiągnięte min. 20% oszczędności energii
- termomodernizacji budynku/ów i/lub odnawialnych źródeł energii w wyniku których zostanie osiągnięte minimum 30% oszczędności energii

Dotyczy przedsięwzięć, których finansowanie w formie kredytu z dotacją nie przekroczy 1 000 000 euro.

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

Dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych realizowane za pośrednictwem banku na podstawie umowy o współpracę zawartej z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Wysokość dofinansowania:

1. dotacja w wysokości:

- 10% kapitału kredytu bankowego wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć obejmujących realizację działań inwestycyjnych w zakresie poprawy efektywności energetycznej
- 10% kapitału kredytu bankowego, wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć obejmujących realizację działań inwestycyjnych w zakresie termomodernizacji budynku/budynków
- 15% kapitału kredytu bankowego, wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć wymienionych w lit. a) lub b) w przypadku, gdy inwestycja

została poprzedzona audytem energetycznym. Zakres rzeczowy zrealizowanego przedsięwzięcia musi wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego

- dodatkowo do 15% kapitału kredytu bankowego na pokrycie poniesionych kosztów wdrożenia systemu zarządzania energią (SZE), jednak nie więcej niż 10 000 złotych, jeśli w ramach zrealizowanego przedsięwzięcia beneficjent wdroży SZE według zasad określonych przez NFOŚiGW

2. Przy ustalaniu wysokości dotacji uwzględnia się przepisy dotyczące dopuszczalności pomocy publicznej.

Nabór wniosków o dotacje NFOŚiGW wraz z wnioskami o kredyt prowadzony jest w trybie ciągłym. Wnioski składane są w bankach, które zawarły umowę o współpracy z NFOŚiGW.

1.2.3.4. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii

1.2.3.4.1. BOCIAN - Rozproszone, odnawialne źródła energii

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej¹⁶, podejmujący realizację przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) na terenie RP.

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

1. Budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji OZE o mocy:

- elektrownie wiatrowe od 40kWe do 3 MWe
- systemy fotowoltaiczne od 40 kWp do 1 MWp
- pozyskiwanie energii z wód geotermalnych, od 5 MWt do 20 MWt
- małe elektrownie wodne od 300 kWt do 5 MW
- źródła ciepła opalane biomasą od 300 kWt do 20 MWt
- wielkoformatowe kolektory słoneczne od 300 kWt do 2MWt wraz z akumulatorem ciepła o mocy od 3 MWt do 20 MWt
- biogazownie rozumiane jako obiekty wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, z wykorzystaniem biogazu rolniczego o mocy od 40 kWe do 2 MWe
- instalacje wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośrednio
- wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji na biomasę o mocy od 40kWe do 5 MWe

2. Dodatkowo w ramach programu mogą być wspierane:

- instalacje hybrydowe, przy czym moc każdego rodzaju źródła energii musi mieścić się w przedziałach mocy określonych w pkt. 1
- systemy magazynowania energii towarzyszące inwestycjom OZE o mocach nie większych niż 10-krotność mocy zainstalowanej dla każdego ze źródeł OZE

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

Pożyczka do 85% kosztów kwalifikowanych:

- kwota pożyczki: do 40 000 000 zł
- oprocentowanie WIBOR 3M, nie mniej niż 2%
- okres finansowania: nie dłuższy niż 15 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 18 miesięcy

¹⁶ <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807>

1.2.3.5. Wspieranie działalności monitoringu środowiska

Celem programu jest wspomaganie systemu zarządzania jakością środowiska oraz wspomaganie osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa i gospodarki, ze szczególnym uwzględnieniem wywiązywania się Polski ze zobowiązań międzynarodowych.

1.2.3.5.1. Monitoring środowiska

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- podmioty należące do sektora finansów publicznych, w tym jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- jednostki naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki
- uczelnie niepubliczne
- spółki prawa handlowego, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa państwowe, fundacje (dla tych podmiotów udzielane będą wyłącznie pożyczki)

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- badania realizujące i wspierające państwowy monitoring środowiska oraz przedsięwzięcia służące pozyskaniu danych i informacji o środowisku, w szczególności wykonanie raportów prezentujących wykonywane badania oraz prace badawczo – pomiarowe i metodyczne dotyczące zadań określonych w programie Państwowego Monitoringu Środowiska
- zadania inwestycyjne związane z rozbudową zaplecza technicznego oraz zakupy wyposażenia laboratoriów wykonujących badania służące pozyskaniu danych i informacji o środowisku

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

Pożyczka do 100% kosztów kwalifikowanych:

- kwota pożyczki – od 200 tys. zł
- oprocentowanie stałe 1%
- okres finansowania: nie dłuższy niż 10 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 6 miesięcy

Warunki umorzenia

- Nie więcej niż 10%

1.2.3.6. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków

Celem programu jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych (zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”) oraz poważnych awarii, usprawnienie usuwania ich skutków oraz wzmocnienia wybranych elementów zarządzania środowiskiem.

1.2.3.6.1. Dostosowanie do zmian klimatu

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- samorządowe jednostki budżetowe
- jednostki naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki
- spółki prawa handlowego, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa państwowe (dofinansowane jedynie w formie pożyczki)

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

Działania o **charakterze prewencyjnym**, służące adaptacji do zmian klimatu, zgodnie z założeniami „Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, w szczególności:

- działania infrastrukturalne
- działania dotyczące opracowania oraz wdrożenia systemu monitoringu zagrożeń i wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami, w tym budowa systemów monitoringu i ostrzegania przed nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi
- realizacja przedsięwzięć w zakresie metod i narzędzi do analizowania zagrożeń spowodowanych zmianami klimatu, w tym lokalne i regionalne plany oraz strategie w zakresie działań adaptacyjnych

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

1. Dotacja do 100% kosztów kwalifikowanych

- minimalny koszt przedsięwzięcia – **1 000 000 zł**

2. Pożyczka do 100% kosztów kwalifikowanych:

- oprocentowanie: stałe 2%, a 1% dla przedsięwzięć realizowanych przez "zielone gminy"
- kwota pożyczki: od 400 000 zł, od 300 000 zł dla przedsięwzięć realizowanych przez "zielone gminy", dla metod i narzędzi do analizy zagrożeń wywołanych zmianami klimatu od 100 000 zł
- okres finansowania: nie dłuższy niż 20 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 6 miesięcy

Warunki umorzenia

- nie więcej niż 30% wypłaconej kwoty pożyczki

- nie więcej niż 40% wypłaconej kwoty pożyczki dla przedsięwzięć realizowanych przez "zielone gminy"
- z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej

1.2.3.6.2. Zapobieganie i likwidacja skutków nadzwyczajnych zagrożeń

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- służby ratownicze i stowarzyszenia wskazane w Porozumieniu Ministrów: Środowiska oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25.03.2011 r. w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska
- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- samorządowe jednostki budżetowe
- jednostki naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki
- spółki prawa handlowego, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa państwowe (dofinansowane jedynie w formie pożyczki)

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

Działania skupione na usuwaniu skutków powstałych zagrożeń środowiska - zdarzeń naturalnych (powodzi, pożarów, suszy) i awarii (zdarzeń wynikających z działalności człowieka) oraz zakupie sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych, jak również związane z opracowaniem metod i narzędzi do analizy wyżej wskazanych zagrożeń:

- usuwanie skutków awarii i zagrożeń środowiska na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, morskich obszarach przybrzeżnych oraz naturalnych akwenach
- zakupy specjalistycznego sprzętu niezbędnego do prowadzenia akcji ratowniczych oraz prognozowania, zapobiegania, ograniczania i usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii
- wsparcie techniczne Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa ekologicznego, chemicznego i realizacji Planu Zarządzania Kryzysowego
- realizacja przedsięwzięć w zakresie metod i narzędzi do analizowania awarii oraz zagrożeń środowiska

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

1. Dotacja do 100% kosztów kwalifikowanych

- wartość szacunkowa szkód nie może być niższa niż **1 000 000 zł**, a szkoda wystąpiła nie wcześniej niż 2 lata przed złożeniem wniosku
- dofinansowanie nie może zastąpić kosztów refundowanych przez firmy ubezpieczeniowe

Pożyczka do 100% kosztów kwalifikowanych:

- Wartość szacunku szkód nie może być niższa niż 1 000 000 zł
- Oprocentowanie 2% (w skali roku), a 1% dla przedsięwzięć realizowanych przez „zielone gminy”
- kwota pożyczki – od 400 000 zł, a od 300 000 zł dla przedsięwzięć realizowanych przez „zielone gminy”

- okres finansowania – do 20 lat
- okres karencji – nie dłuższa niż 6 miesięcy

Warunki umorzenia

- kwota umorzenia nie wyższa niż 30% wypłaconej kwoty pożyczki
- kwota umorzenia nie wyższa niż 40% wypłaconej kwoty pożyczki dla przedsięwzięć realizowanych przez „zielone gminy

1.2.3.7. Edukacja ekologiczna

Celem ogólnym programu jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju

Cele szczegółowe programu

- upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju
- kształtowanie zachowań prośrodowiskowych
- aktywizacja społeczna - budowanie społeczeństwa obywatelskiego

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

- osoby prawne lub jednostki organizacyjne z osobowością prawną
- jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej

➤ Na co można dostać dofinansowanie?

- kompleksowe projekty wykorzystujące media tradycyjne tj. telewizja, w tym idea placement, radio, prasa, outdoor, itp. oraz elektroniczne tj. internet, aplikacje mobilne
- warsztaty, konkursy, imprezy edukacyjne
- konferencje, szkolenia, seminaria, e-learning, profesjonalizacja animatorów edukacji ekologicznej, produkcja interaktywnych pomocy dydaktycznych
- wyposażenie i doposażenie centrów edukacyjnych

➤ Finanse

Forma i warunki dofinansowania

1. Dotacja

- do **100% kosztów** kwalifikowanych dla parków narodowych
- do 90% kosztów kwalifikowanych dla podmiotów posiadających status organizacji pozarządowej
- do 70% kosztów kwalifikowanych dla pozostałych podmiotów
- minimalna, wnioskowana kwota - **200 tys. zł**

2. Pożyczka

- uwarunkowana otrzymaniem dotacji
- do 100% kosztów kwalifikowanych pomniejszonych o wnioskowaną kwotę dotacji
- minimalna, wnioskowana kwota - 50 tys. zł
- oprocentowanie stałe: 1% w skali roku
- okres finansowania: nie dłuższy niż 5 lat
- okres karencji: nie dłuższy niż 6 miesięcy
- nie podlega umorzeniu

3. Przekazanie środków dla PJB

- do 100% kosztów kwalifikowanych

Więcej informacji

www.nfosigw.gov.pl

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa

Tel. (22) 459 01 00, 459 03 70

Email: fundusz@nfosigw.gov

1.2.4. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

1.2.4.1. STRATEGMED – profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych

- **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Konsorcja, w których skład wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa i jeden przedsiębiorca.

- **O programie**

Celem głównym Programu jest uzyskanie postępu w zakresie **zwalczania chorób cywilizacyjnych oraz medycyny regeneracyjnej** na bazie wyników badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w czterech obszarach:

- kardiologii i kardiochirurgii
- onkologii
- neurologii i zmysłach
- medycynie regeneracyjnej

Program ma za zadanie stymulować wzrost innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki (w takich obszarach, jak np. biotechnologia, inżynieria biomedyczna). Wynikiem realizowanych projektów będzie **opracowanie i wdrożenie nowych metod profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych oraz rehabilitacyjnych.**

- **Finanse**

Budżet przeznaczony na dofinansowanie projektów wyłonionych w drugim konkursie Programu wynosi **220 mln zł.**

Więcej informacji

<http://www.ncbr.gov.pl/programy-strategiczne/profilaktyka-i-leczenie-chorob-cywilizacyjnych---strategmed/>

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa
Email: strategmed@ncbr.gov.pl

1.2.4.2. BIOSTRATEG – Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Konsorcja naukowo–przemysłowe złożone z co najmniej trzech podmiotów.

➤ O programie

Program obejmuje **pięć strategicznych obszarów problemowych**, wynikających bezpośrednio z Krajowego Programu Badań, zgodnych z priorytetowymi kierunkami badań prowadzonych obecnie w Unii Europejskiej i na świecie.

Obszarami tymi są:

- bezpieczeństwo żywnościowe i bezpieczeństwo żywności
- racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej
- przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa
- ochrona bioróżnorodności oraz zrównoważony rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- leśnictwo i przemysł drzewny

➤ Finanse

Zakładany całkowity budżet Programu, w ramach którego w latach 2014 – 2019 będą realizowane projekty obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe oraz działania związane z przygotowaniem do wdrożenia, wyniesie ok. **500 milionów zł**.

Minimalna wartość dotacji to 10 mln zł.

Więcej informacji

<http://www.ncbr.gov.pl/programy-strategiczne/srodowisko-naturalne-rolnictwo-i-lesnictwo---biostrateg>

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Email: sekretariat@ncbr.gov.pl

1.2.4.3. GO GLOBAL.PL

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające w sektorze wysokiej i średnio-wysokiej technologii.

➤ **O programie**

Program ma na celu wsparcie innowacyjnych firm komercjalizujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych na rynkach światowych.

Działania podlegające dofinansowaniu:

- wypracowanie strategii wejścia na rynki światowe
- przygotowanie opracowanych innowacji pod kątem wymagań rynków światowych
- weryfikacja opracowanej strategii, w szczególności poprzez jej ocenę dokonywaną przez instytucje typu venture capital działające na rynkach światowych

➤ **Finanse**

Maksymalna wartość dofinansowania projektu wynosi 200 000 zł.

Partnerami Centrum w zakresie realizacji przedsięwzięcia są US-Polish Trade Council, Plug and Play Tech Center, Fraunhofer-Zentrum für Mittel und Osteuropa oraz Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości.

Więcej informacji

<http://www.ncbr.gov.pl/programy-krajowe/goglobal/aktualnosci/>

Narodowe Centrum Badan i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Email: sekretariat@ncbr.gov.pl

1.2.4.4. INNOLOT - innowacyjne lotnictwo

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Przedsiębiorstwa albo konsorcja przedsiębiorstw (składające się wyłącznie z przedsiębiorców), w których skład wchodzi co najmniej dwóch przedsiębiorców.

➤ O programie

Dofinansowanie jest udzielane na badania przemysłowe oraz prace rozwojowe nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla przemysłu lotniczego. Wsparcie dotyczy projektów, wpisujących się w Krajową Inteligentną Specjalizację.

➤ Finanse

Maksymalna wartość dofinansowania realizacji projektu:

- Grupa A - liderem konsorcjum jest duży, średni, mały lub mikro przedsiębiorca - 300 mln zł
- Grupa B - liderem konsorcjum jest średni, mały lub mikro przedsiębiorca - 100 mln zł

Budżet przeznaczony na dofinansowanie realizacji projektów wynosi 400 mln zł, w tym dla: Grupy A - 300 mln zł, Grupy B - 100 mln zł.

Minimalna i maksymalna wartość dofinansowania realizacji Projektu wynosi odpowiednio:

- 1) w Grupie A (grupa programowa, w której liderem konsorcjum jest duży, średni, mały lub mikro-przedsiębiorca): od **10 000 000 PLN** do **50 000 000 PLN**,
- 2) w Grupie B (grupa programowa, w której liderem konsorcjum jest średni, mały lub mikro-przedsiębiorca): od **1 000 000 PLN** do **7 500 000 PLN**.

Więcej informacji

<http://www.ncbr.gov.pl/fundusze-europejskie/poir/aktualnosci/>

Narodowe Centrum Badan i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Email: innolot@ncbr.gov.pl

innolot-finanse@ncbr.gov.pl

Tel. (22) 390 71 36

Tel. (22) 390 71 71

1.2.4.5. Blue Gas - Polski gaz łupkowy

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Konsorcja naukowe z udziałem przedsiębiorstw.

➤ O programie

Program jest ukierunkowany na wsparcie **dużych zintegrowanych przedsięwzięć badawczo-rozwojowych**, obejmujących przetestowanie opracowanego rozwiązania w skali pilotażowej, prowadzących do opracowania i komercjalizacji innowacyjnych technologii w obszarze związanym z wydobyciem **gazu łupkowego**.

➤ Finanse

Firmy mogą liczyć na dofinansowanie do **80% kosztów kwalifikowanych** na badania przemysłowe i do 60% wydatków na prace rozwojowe.

Więcej informacji

<http://www.ncbr.gov.pl/programy-krajowe/blue-gas---polski-gaz-lupkowy/>

Narodowe Centrum Badan i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Email: sekretariat@ncbr.gov.pl

Tel. (0) 515 061 549, (22) 390 71 58

Tel. (0) 515 061 554, (22) 390 72 93

W sprawach finansowych:

Tel. (22) 390 71 49

1.2.4.6. CuBR (projekt we współpracy z KGHM Polska Miedź S.A)

➤ Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Konsorcja naukowe w rozumieniu ustawy o zasadach finansowania nauki¹⁷ pod warunkiem, że w skład konsorcjum wchodzi przynajmniej jedna jednostka naukowa niebędąca przedsiębiorcą i co najmniej jeden przedsiębiorca albo co najmniej dwie jednostki naukowe.

➤ O programie

Wsparcie mogą uzyskać badania naukowe oraz prace rozwojowe dla przemysłu metali nieżelaznych.

Celem programu jest poprawa efektywności procesu produkcyjnego (inwestycje w nowe technologie, modernizacja infrastruktury), rozwój nowych technologii górniczych, nowe rozwiązania w zakresie systemów eksploatacji, skuteczne zarządzanie ryzykiem przemysłowym, a także rozwój bazy zasobowej poprzez wydobycie zasobów głęboko zalegających. Skuteczność tych działań uzależniona jest między innymi od kompleksowości i jakości prac badawczych oraz możliwości ich implementacji.

Przedsięwzięcie obejmuje **cztery obszary** dotyczące górnictwa, przeróbki, metalurgii oraz wpływu przemysłu metali nieżelaznych na środowisko:

- I. Górnictwo i Geologia
- II. Przeróbka rud,
- III. Metalurgia, przetwórstwo, nowe materiały,
- IV. Ochrona środowiska, zarządzanie ryzykiem, efektywność w biznesie.

➤ Finanse

Zakładany budżet przeznaczony na dofinansowanie projektów w ramach Przedsięwzięcia wynosi **do 200 mln zł**. Udział poszczególnych stron wynosi po **50%**. KGHM może, na zasadzie uznania, przyznać **dotatkowe wynagrodzenie** tytułem sfinansowania/współfinansowania wkładu własnego wykonawcy.

Więcej informacji

<http://www.ncbr.gov.pl/programy-krajowe/cubr/>

Narodowe Centrum Badan i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Email: cubr@ncbr.gov.pl

Tel. (0) 519 683 740

¹⁷ <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20100960615>

1.2.5. Fundusze norweskie

Fundusze norweskie związane są z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz wejściem naszego kraju do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (UE + Islandia, Norwegia, Szwajcaria, Lichtenstein). Są one formą bezzwrotnej pomocy oferowanej mniej zamożnym krajom Unii Europejskiej przez Norwegię, Islandię oraz Lichtenstein.

System funduszy norweskich i funduszy EOG składa się z dwóch mechanizmów finansowych. Jeden z nich jest finansowany wyłącznie przez Norwegię (Norweski Mechanizm Finansowy - Norway Grants) i wynosi 179,1 milionów euro rocznie na lata 2014-2021. Drugi (Mechanizm Finansowy EOG - EEA Grants) wynosi 221,2 milionów euro rocznie i obejmuje połączony wkład Islandii i Liechtensteinu wynoszący 4% ogółu. Pozostałe 96% pokrywa Norwegia.

W okresie 2014-2021 wśród kluczowych obszarów tematycznych znajdują się: innowacje, badania i edukacja, bezpieczeństwo energetyczne, zmiany klimatyczne i zwiększona współpraca pomiędzy Norwegią i krajami beneficjentami w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Generalnie, wnioskodawcami mogą być **podmioty prywatne czy też publiczne, komercyjne bądź niekomercyjne, oraz organizacje pozarządowe** funkcjonujące jako podmioty prawne w Polsce, jak również **organizacje międzyrządowe** działające na terenie naszego kraju. Dla każdego z programów zostanie ustalony katalog podmiotów, które będą mogły ubiegać się o dofinansowanie.

Programy dla małych i średnich przedsiębiorstw: ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów, oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii, poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych, innowacje w zakresie zielonych technologii.

Państwami-beneficjentami nowego okresu finansowania będą: Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry.

Więcej informacji

<http://www.eog.gov.pl/>

Punkt Informacyjny Ministerstwa Rozwoju nt. funduszy norweskich i EOG

Ministerstwo Rozwoju
Pl. Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
Departament Programów Pomocowych
Tel.: (22) 273 78 00
E-mail: eog@mr.gov.pl

Fundusze na ochronę środowiska

Operator: Ministerstwo Środowiska we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Ministerstwo Środowiska, e-mail: mfeog@mos.gov.pl

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, e-mail: mfeog@nfosigw.gov.pl

Program Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów

Tel.: (22) 45 95 816

Program Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych

Tel.: (22)45 95 810

Program Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii

Tel.: (22) 45 95 854

Fundusze na ochronę zdrowia

Operator: Ministerstwo Zdrowia

Programy: Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych oraz Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu

Tel.: (22) 53 00 166, pon.-pt.: 8.15-16.15

E-mail: eog@mz.gov.pl

Fundusze na kulturę

Operator: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Program Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego

Tel.: (22) 42 10 466

Program Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej

Tel.: (22) 42 10 538

Fundusze na badania naukowe

Operator: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Nazwa programu: Polsko-Norweska Współpraca Badawcza

Tel.: (22) 39 07 147, 39 07 324

Fundusze na edukację

Operator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Nazwa programu: Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy

Wizyty Przygotowawcze

Tel.: (22) 46 31 476

Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni Wyższych

Tel.: (22) 46 31 472

Współpraca Instytucjonalna

Tel.: (22) 46 31 473

Rozwój Polskich Uczelni

Tel.: (22) 46 31 475, 46 31 474

Fundusze na rozwój miast i regionów

Operator: Ministerstwo Rozwoju

Nazwa programu: Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego

Tel.: (22) 273 77 92, 273 78 36

Fundusze na walkę z przemocą

Operator: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Nazwa programu: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć

Tel.: (22) 66 11 492

Fundusze na wsparcie obszaru Schengen

Operator: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Nazwa projektu: Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych

Tel.: (22) 60 142 48

E-mail: fundusze.kontakt@msw.gov.pl

Fundusze na wymiar sprawiedliwości

Operator: Ministerstwo Sprawiedliwości

Nazwa projektu: Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości / Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości

Tel.: (22) 23 90 579

Fundusze na więziennictwo

Operator: Centralny Zarząd Służby Więziennej

Nazwa projektu: Wsparcie służby więziennej, w tym sankcji pozawięziennych

Tel.: (22) 640 86 88, 640 85 96

E-mail: ze@sw.gov.pl

Fundusze na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego

Operator: Innovation Norway (instytucja norweska)

Nazwa projektu: Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego

E-mail: decentwork@innovationnorway.no

Fundusze dla NGO

Operator: Fundacja im. Stefana Batorego

Nazwa projektu: Fundusz dla Organizacji Pozarządowych - Obywatele dla Demokracji

Tel.: (22) 536 0269, Tel. kom.: 605 650 782

Innowacje w zakresie zielonych technologii

Operator: Innovation Norway (instytucja norweska)

Nazwa projektu: Innowacje w zakresie zielonych technologii

Tel.: (22) 581 05 85

E-mail: poland@norwaygrants-greeninnovation.no

Rozdział 2. Środki dostępne w Polsce w ramach polityki rolnej i rybołówstwa

2.1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020

Budżet: 13, 5 mld euro

Poprzednik: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 (PROW 2014 – 2020) jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, który służy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej UE. Jego zadaniem jest zwiększenie konkurencyjności sektora rolnego i leśnego, poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawa jakości życia na terenach wiejskich oraz rozwój gospodarczy i tworzenie miejsc pracy.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, z uwzględnieniem celów środowiskowych.

Fundusz będzie realizował sześć priorytetów:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa
6. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym
7. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich

Wsparcie dla przedsiębiorców przewidziano w ramach poniższych poddziałań:

Poddziałanie 4.2 Przetwórstwo i marketing produktów rolnych skierowane do sektora rolno-spożywczego

- Kto może składać wnioski o dofinansowanie?

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające w sektorze przetwórstwa lub handlu hurtowego produktami rolnymi, jak również rolnicy podejmujący działalność w zakresie przetwarzania produktów rolnych.

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Preferowane będą operacje dotyczące innowacyjności, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania zmianom klimatu.

➤ **Finanse**

Wysokość wsparcia:

- od 100 tys. do 3 mln dla jednego beneficjenta
- do 15 mln zł dla związków, organizacji producenckich
- od 10 tys. do 300 tys. zł dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa produktów rolnych

Poddziałanie 6.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Osoby fizyczne, które zamierzają podjąć działalność gospodarczą.

Pomoc w ramach tego poddziałania może zostać przyznana jeżeli wnioskodawca jest beneficjentem „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” lub spełnia następujące warunki:

- wnioskodawca jest ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca, ma wielkość ekonomiczną nie większą niż 15 tys. euro
- za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy przyznano płatność do gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, w którym pracuje wnioskodawca
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca położone jest w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej
 - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców
 - gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców
- wnioskodawca przedłoży biznesplan dotyczący planowanej działalności pozarolniczej
- beneficjent zobowiązuje się do realizacji biznesplanu zakładającego m.in. utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy (również samozatrudnienie)
- beneficjent rejestruje działalność w odpowiednim rejestrze lub systemie
- beneficjent zobowiązuje się do podlegania ubezpieczeniu społecznemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych do dnia upływu okresu związania celem
- beneficjent nie będzie podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników do dnia upływu okresu związania celem

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej

➤ **Finanse**

Forma wsparcia:

- premia
- wypłacana w dwóch ratach: pierwsza w wysokości 80% kwoty pomocy, druga w wysokości 20% kwoty pomocy
- do 100 tys. zł

Poddziałanie 6.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako mikro lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Składane projekty będą oceniane pod kątem stopnia przyczyniania się do poprawy dostępności oferty nowoczesnych usług rolniczych dla małych gospodarstw oraz do realizacji priorytetów horyzontalnych UE:

- innowacyjności poprzez uruchomienie nowych usług lub zmianę technologii oferowanych usług z wykorzystaniem nowych maszyn i urządzeń, które dotychczas nie były stosowane u danego usługodawcy
- przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez wykonywanie usług za pomocą technologii, maszyn, urządzeń i sprzętu ograniczających niekorzystne oddziaływanie na środowisko naturalne. Natomiast w organizacji wykonywania usług zastosowane będą rozwiązania służące oszczędności zasobów, energii, wody, w sposób niskoemisyjny

Preferowane będą także inwestycje realizowane w powiatach o wysokim rozdrobnieniu agrarnym.

➤ **Finanse**

Forma wsparcia:

- refundacja 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia
- do 500 tys. zł. dla jednego beneficjenta w okresie całego programu

Pomoc w ramach tego poddziałania może zostać przyznana jeżeli wnioskodawca:

- przedłoży biznesplan dotyczący rozwoju działalności, zakładający prowadzenie rentownej działalności gospodarczej
- zobowiąże się do dokumentowania świadczenia usług rolniczych
- nie korzystał z pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego PROW 2007 – 2013

Działanie Leader, Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

➤ **Kto może składać wnioski o dofinansowanie?**

Osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną.

W przypadku operacji mających na celu rozpoczęcie lub rozwój działalności pozarolniczej pomoc może być przyznana:

- osobom fizycznym ubezpieczonym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w niepełnym zakresie, którzy obok rolniczej prowadzą działalność pozarolniczą
- osobom prowadzącym działalność gospodarczą
- osobom nieubezpieczonym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, deklarującym podjęcie działalności pozarolniczej
- wykonującym lub deklarującym działalność gospodarczą w formie mikro lub małego przedsiębiorstwa

W przypadku operacji realizowanych w zakresie przetwórstwa lub sprzedaży produktów rolnych beneficjentem może być również osoba fizyczna ubezpieczona na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie.

➤ **Na co można dostać dofinansowanie?**

Pomoc jest przyznawana na: promocję indywidualnych przedsiębiorców, ich produktów i usług.

➤ **Finanse**

Forma wsparcia:

- refundacja
- płatność zryczałtowana (premia) w przypadku rozpoczęcia działalności gospodarczej

Pomoc może być przyznana m.in. jeżeli:

- operacja jest uzasadniona ekonomicznie
- operacja realizowana jest na nieruchomości będące własnością wnioskodawcy lub wnioskodawca posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone w operacji przez okres związania celem
- w przypadku wsparcia w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, uzyskanie pomocy powyżej 25 000 zł wymaga utworzenia co najmniej jednego miejsca pracy
- w przypadku zakładania działalności gospodarczej zawsze wymagane jest utworzenie przynajmniej 1 miejsca pracy (w tym samozatrudnienie)

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Departament Współpracy Międzynarodowej

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Tel. (22) 623 24 71, 623 18 40

Email: sekretariatwm@minrol.gov.pl

Instytucje Wdrażające

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Poleczki 33, 02-822 Warszawa

Tel. 800 38 00 84

Email: info@arimr.gov.pl

<http://www.arimr.gov.pl/o-arimr/kontakt.html>

Agencja Rynku Rolnego

ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa

Tel. (22) 661 72 72

<http://www.arr.gov.pl/kontakt-arr>

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Tel. (22) 623 19 01

Email: fapa@fapa.org.pl

<http://www.fapa.com.pl/>

Samorządy Województw

2.2. Program Operacyjny "Rybacko i Morze" na lata 2014 – 2020

Budżet: 710 mln euro

Poprzednik: Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa I Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2007-2013

Fundusz: Europejski Fundusz Morski i Rybacki

Program ten zakłada wsparcie finansowe z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), zaprojektowanego na lata 2014-2020. EFMR zastąpi Europejski Fundusz Rybacki, wdrażany w latach 2007-2013.

PO RYBY 2014-2020 zakłada realizację sześciu priorytetów:

1. **Promowanie zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego rybołówstwa**
2. **Wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury**
3. **Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa**
4. **Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich**
5. **Wspieranie wprowadzania do obrotu i przewarzenia**
6. **Zintegrowana Polityka Morska**

W ramach wymienionych priorytetów pomoc finansowa obejmować będzie nie tylko tradycyjnie rozumiane wsparcie sektora rybackiego, tak jak ma to miejsce w obecnej perspektywie finansowej 2007-2013, ale również nowe komponenty dotychczas finansowane z innych źródeł niż fundusze UE, takie jak: rynek rybny, kontrola i egzekwowanie przepisów, gromadzenie danych oraz zintegrowana polityka morska.

Podobnie jak miało to miejsce w PO RYBY 2007 – 2013, w ramach przyszłej perspektywy finansowej, oprócz rybołówstwa morskiego wsparciem będzie objęte rybołówstwo śródlądowe oraz akwakultura. W niewielkim zakresie także przetwórstwo. Nowością w działaniach wodno-środowiskowych będzie wsparcie inwestycji związanych z ochroną i rozmnażaniem zwierząt wodnych w ramach programów ochrony środowiska i odbudowy różnorodności biologicznej.

Priorytet 2 Wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury

- wspieranie działań wodno-środowiskowych
- wsparcie dla działań inwestycyjnych, które obejmować będą koszty związane z ochroną i rozmnażaniem zwierząt wodnych w ramach programów ochrony środowiska i odbudowy różnorodności biologicznej
- usługi z zakresu zarządzania, zastępstw i doradztwa dla gospodarstw akwakultury
- pomocą finansową będzie mógł być objęty m. in. zakup usług doradczych o charakterze technicznym, naukowym, prawnym, środowiskowym lub gospodarczym, związany z prowadzeniem gospodarstwa

- wsparcie dla nowych hodowców w zakresie rozpoczęcia działalności w sektorze akwakultury. Warunkiem jest posiadanie odpowiednich umiejętności i kompetencji zawodowych, których uzyskanie, będzie również finansowane z PO RYBY 2014 – 2020
- wsparcie będzie skierowane również na zwiększanie potencjału miejsc hodowli akwakultury. Pomoc finansowa w tym zakresie będzie przeznaczona m. in. na identyfikowanie i tworzenie map obszarów o warunkach najlepiej dopasowanych do rozwoju akwakultury
- ubezpieczenie zasobów akwakultury. Pomoc finansowa w niniejszym zakresie będzie kierowana do producentów z sektora akwakultury w celu ubezpieczenia zasobów akwakultury. Ubezpieczenie może pokrywać straty ekonomiczne powstałe m. in. w związku z klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi i chorobami w akwakulturze

Instytucja Zarządzająca

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Departament Rybołówstwa

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Tel. (22) 623 24 04

Email: sekretariatryb@minrol.gov.pl

Rozdział 3. Przegląd programów zarządzanych na poziomie europejskim

Jednym z celów stawianych przez Unię Europejską jest budowanie gospodarki opartej na wiedzy. Europa ciągle nadrabia zapóźnienie innowacyjne w stosunku do Stanów Zjednoczonych i Japonii, jednakże ogromne zróżnicowanie regionalne w poziomie innowacyjność utrudnia zmniejszenie dystansu do liderów. Unia powinna stać się najbardziej konkurencyjną gospodarką na świecie, a aby było to możliwe, konieczne jest przeznaczenie większych środków z budżetu unijnego na badania i rozwój. Widocznym odzwierciedleniem tych aspiracji jest perspektywa budżetowa na lata 2014 – 2020, której największa część zostanie przeznaczona właśnie na pobudzenie gospodarek unijnych i zmniejszanie dystansu między innowacyjnymi liderami jak Niemcy i kraje skandynawskie a krajami Europy Wschodniej i Południowej. Szczególnie istotne dla realizacji tego celu jest zaangażowanie małych i średnich przedsiębiorstw, gdyż to właśnie one stanowią trzon europejskiej gospodarki, tworząc ponad 85% wszystkich nowych miejsc pracy.

By wesprzeć konieczne dla rozwoju Unii zmiany, kraje członkowskie przyjęły dokument "Europa 2020", który opisuje strategię inteligentnego i zrównoważonego wzrostu państw Unii Europejskiej na najbliższe lata. Koncentruje się ona na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie zatrudnienia, innowacyjności, edukacji, walki z ubóstwem oraz w zakresie klimatu i energii.

W zakresie innowacyjności, zostało uzgodnione, iż do 2020 roku na badania i rozwój powinno być przeznaczonych 3% PKB Unii, dlatego też w budżecie na lata 2014 – 2020, zostanie przekazane łącznie ponad 100 mld euro, w ramach funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, właśnie na ten cel.

Poza funduszami strukturalnymi zarządzanymi przez kraje członkowskie, również na poziomie unijnym istnieją programy, których celem jest podniesienie konkurencyjności europejskich gospodarek. Zarządza nimi Komisja Europejska lub instytucje do tego wyznaczone. Środki w ich ramach będą dystrybuowane w drodze konkursów, co oznacza, że zainteresowane podmioty z różnych krajów będą ubiegać się bezpośrednio o dofinansowanie, aplikując poprzez formularz online. Do takich programów należą:

- **COSME** – Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw
- **HORYZONT 2020** – Program ramowy w zakresie badań naukowych oraz innowacji

Ponadto na poziomie europejskim istnieją inne formy wsparcia innowacyjności przedsiębiorstw. Są to m.in.:

- Enterprise Europe Network
- EUROSTARS
- Erasmus dla młodych przedsiębiorców
- EUREKA
- Program LIFE

3.1. COSME

Budżet: 2,3 mld euro

Strona internetowa: http://ec.europa.eu/growth/smes/cosme/index_en.htm

Informacje oraz procedura aplikacyjna dostępne są wyłącznie w języku angielskim.

Programem powołanym specjalnie dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw jest COSME (ang. *Programme for the Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises* - Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw 2014 – 2020). Jest on kontynuacją programu CIP (ang. *Competitiveness and Innovation Framework Programme* – Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji) realizowanego w latach 2007 – 2013, który łączył w sobie wsparcie konkurencyjności i innowacyjności dla małych i średnich przedsiębiorstw. Obecnie te zadania zostały podzielone między COSME i HORYZONT 2020.

Najważniejsze cele programu to:

- wzmocnienie konkurencyjności i stabilności unijnych przedsiębiorstw
- krzewienie kultury przedsiębiorczości
- wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy
- rozwój MŚP

Główne elementy składowe COSME to instrumenty finansowe gwarancyjne i kapitałowe ułatwiające przedsiębiorcom dostęp do finansowania (min. 60% środków będzie przeznaczony na ten cel) oraz działalność sieci *Enterprise Europe Network* świadczącej bezpłatne usługi doradcze dla przedsiębiorców.

Instrumenty finansowe dostępne w ramach programu COSME:

Instrument Gwarancji Kredytowych, na podstawie którego Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)¹⁸ będzie udostępniał bezpłatne gwarancje dla instytucji finansowych, które będą wspierać MŚP. Podział ryzyka sprawi, że będą one mogły oferować korzystniejsze warunki przedsiębiorstwom, jak np. niższą opłatę czy dłuższy termin spłaty.

Instrument Kapitałowy na rzecz Wzrostu Gospodarczego sprawi, że EFI będzie oferował finansowanie udziałowe dla funduszy, które realizują inwestycje podwyższonego ryzyka lub finansowanie pośrednie dla MŚP w przypadku ich rozwoju i wzrostu.

Beneficjenci

Beneficjentami COSME mogą być firmy, które podlegają definicji "małych i średnich przedsiębiorstw" według Komisji Europejskiej. By zostać zakwalifikowanym jako MŚP, przedsiębiorstwo musi być zaangażowane w działalność gospodarczą oraz musi spełniać dwa kryteria:

- zatrudniać mniej niż 250 pracowników
- jego roczny obrót nie może przekraczać 50 mln euro i / lub bilans nie może przekraczać 43 mln euro.

¹⁸ Europejski Fundusz Inwestycyjny służy pomocą małym i średnim przedsiębiorstwom. Jego większościowym udziałowcem jest Europejski Bank Inwestycyjny.

Pełną definicję małego i średniego przedsiębiorstwa według Komisji Europejskiej można znaleźć w Zaleceniu Komisji nr 2003/361/EC z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich.

<http://ksse.com.pl/files/page/akty-prawne/przepisy-unijne/zalecenie-komisji-2003.pdf>

Ważne informacje

Wszystkie informacje odnośnie konkursów, potrzebnych dokumentów i procedury aplikacyjnej znajdują się na Portalu Uczestnika (ang. *Participant Portal*).

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/cosme/index.html>

Niezbędne dokumenty potrzebne przy każdym wniosku COSME:

- zaproszenie do składania wniosków
- przewodnik dla kandydatów
- wzór umowy o dotację

Dokumenty te są dostępne w specjalnej części Portalu Uczestnika w rozdziale "Call Documents".

Przed złożeniem wniosku do programu COSME, wszyscy beneficjenci (koordynator i partnerzy) muszą być zarejestrowani w Rejestrze Beneficjenta Komisji Europejskiej.

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>

COSME posiada taką samą procedurę rejestracji potencjalnych wnioskodawców jak HORYZONT 2020. Każdy uczestnik (organizacja) otrzymuje unikatowy kod identyfikacyjny (PIC), jeżeli chce brać udział w którymkolwiek z tych programów.

Dalsze informacje na temat procedury rejestracji można znaleźć w **Podręczniku Online H2020**.

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/index.html>

Podręcznik Online H2020 zawiera:

- przegląd wszystkich czynności, jakie kandydaci muszą wiedzieć, do elektronicznego zarządzania wnioskami
- poszczególne etapy procesu aplikacyjnego
- krótkie opisy, w jaki sposób wykonać zadania
- linki i odnośniki do potrzebnych informacji

Gdzie uzyskać pomoc?

Komisja Europejska – Wszelkie pytania dotyczące programu COSME, można kierować w języku angielskim lub francuskim na poniższą skrzynkę mailową Komisji Europejskiej:

Kontakt: EASME-COSME-ENQUIRIES@ec.europa.eu

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – jest agencją rządową podlegającą Ministrowi właściwemu ds. gospodarki. PARP wspiera działania i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce.

Email: info@parp.gov.pl

Informacje można uzyskać u konsultantów PARP

pon-pt, w godzinach 10:00 - 16:00

Tel: (22) 432 89 91, 432 89 92, 432 89 93, 0 801 33 22 02

Enterprise Europe Network w Wielkopolsce

Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości

ul. Częstochowska 25, 62-800 Kalisz

Tel. (62) 765 60 58

Email: een@kip.kalisz.pl

www.kip.kalisz.pl

Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Koninie

ul. Zakładowa 4, 62-510 Konin

Tel. (63) 245 30 95

Email: een@arrkonin.org.pl

www.arrkonin.org.pl

Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ul. Rubież 46, 61-612 Poznań

Tel. (61) 827 97 46,

Email: een@ppnt.poznan.pl

www.ppnt.poznan.pl

Ważne linki

Szczegółowe informacje o programie COSME (w języku angielskim)

http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

Informacje o COSME, poza finansowaniem (język polski i angielski)

<http://een.org.pl/>

Informacje na temat instrumentów finansowych w programach UE

<http://instrumentyfinansoweue.gov.pl/>

3.2. Horyzont 2020

Budżet: 77 mld euro

Strona internetowa: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

Informacje oraz procedura aplikacyjna dostępne są wyłącznie w języku angielskim.

HORYZONT 2020 to program ramowy w zakresie badań naukowych oraz innowacji Unii Europejskiej. Łączy w sobie wszystkie dotychczas istniejące fundusze przeznaczone na badania naukowe i innowacje, w tym program ramowy w zakresie badań naukowych (7 PR), działania związane z innowacjami w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP) oraz Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT).

W jego ramach został utworzony specjalny instrument, który będzie pozwalał małym i średnim przedsiębiorstwom zmieniać rozwiązania przygotowane w laboratoriach na produkty i usługi gotowe do wprowadzenia na rynek.

Jest to pierwszy w historii Unii Europejskiej program, który zakłada przyznawanie tak wysokiego finansowania dla MŚP. Unia chce wspierać przedsiębiorstwa, które odznaczają się znacznym potencjałem rozwojowym. Instrument ten posiada budżet przekraczający **3 mld euro** na przestrzeni 7 lat.

Instrument MŚP oferuje firmom:

- Dotacje na studium wykonalności (etap I): 50.000 euro jednorazowego wsparcia na projekt (70% całkowitych kosztów projektu).
- Dotacje na rozwój innowacji i cele demonstracyjne (etap II): kwota w zakresie między 500.000 a 2,5 mln euro (co do zasady 70% całkowitego kosztu projektu).
- Darmowe szkolenia biznesowe (fakultatywne w fazach I i II), w celu wsparcia i wzmocnienia potencjału innowacyjnego przedsiębiorstwa oraz ułatwienia dostosowania projektu do potrzeb rynku – organizowane przy wsparciu Enterprise Europe Network (EEN).
- Dostęp do szerokiej gamy usług wsparcia oraz ułatwienia w dostępie do instrumentów finansujących ryzyko (etap III), w celu ułatwienia wykorzystania innowacji w celach komercyjnych.

ETAP I

Dofinansowanie m.in. na: ocenę ryzyka, badania rynkowe, rozeznanie w kwestiach własności intelektualnej

Czas trwania: około 6 miesięcy

Rezultat: studium wykonalności i biznesplan

ETAP II

Dofinansowanie m.in. na: testowanie, prototypy, projektowanie, analizę wydajności, powielanie rynku

Czas trwania: około 1 do 2 lat

Rezultat: nowy produkt, serwis, usługa, gotowe do wejścia na rynek oraz rozbudowany plan biznesowy zawierający strategię komercjalizacji i plan finansowy poprzedzający wejście na rynek

ETAP III

Usługi oferowane przy pomocy **Enterprise Europe Network** (EEN), takie jak: kojarzenie z prywatnymi inwestorami i klientami, dalsze przygotowania do gotowości wejścia na rynek czy pomoc w dostępie do m.in. kapitałowych instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe dostępne dla MŚP:

„**InnovFin – Fundusze unijne dla innowatorów**” to instrumenty finansowe programu HORYZONT 2020, mające na celu **zachęcenie banków i pośredników finansowych** do kredytowania innowacyjnych podmiotów poprzez gwarancje i re-gwarancje Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz bezpośrednio finansowanie przedsiębiorstw, jak pożyczki o wartości od 7,5 do 25 mln euro.

W ramach tego funduszu, następujące instrumenty skierowane są do MŚP:

1. **InnovFin MidCap Growth Finance** - ułatwiający dostęp do finansowania innowacyjnych projektów dla przedsiębiorstw do 3000 zatrudnionych. W ramach instrumentu Europejski Bank Inwestycyjny oferuje pożyczki i gwarancje o wartości od 7,5 do 25 mln euro.
2. **InnovFin MidCap Guarantee** - wspierający innowacyjne przedsiębiorstwa do 3000 zatrudnionych w dostępie do finansowania dłużnego o wartości od 7,5 do 50 mln euro. Posłużą temu gwarancje i re-gwarancje Europejskiego Banku Inwestycyjnego.
3. **InnovFin SME Guarantee** - zapewniający dostęp do finansowania dla innowacyjnych MŚP oraz przedsiębiorstw poniżej 500 zatrudnionych, poszukujących kredytów bądź innych form finansowania o wartości od 25 tys. do 7,5 mln euro. Środki udostępnią wybrani pośrednicy finansowi, korzystający z gwarancji bądź re-gwarancji udzielonych przez Europejski Fundusz Inwestycyjny.
4. **InnovFin SME Venture Capital** - umożliwiający finansowanie inwestorskie dla funduszy realizujących inwestycje wysokiego ryzyka (venture capital - VC), w celu poprawy dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju oraz dla wzmocnienia działalności badawczej i innowacyjnej w przedsiębiorstwach do 500 zatrudnionych. Szczególny nacisk będzie położony na ekoinnowację.
5. **InnovFin Advisory** - oferujący usługi doradcze w celu poprawy dostępu do finansowania dla dużych, kapitało- i czasochłonnych projektów innowacyjnych, wpisujących się w wyzwania społeczne¹⁹ programu HORYZONT 2020.

Ponadto w ramach **HORYZONTU 2020**, małe i średnie przedsiębiorstwa będą mogły:

- uczestniczyć jako część konsorcjum²⁰ w projektach badawczych i innowacyjnych w ramach wszystkich trzech filarów programu, tj. Doskonała Baza Naukowa, Wiodąca Pozycja w Przemśle oraz Wyzwania Społeczne;
- wziąć udział w pilotażowej akcji pt. Szybka ścieżka do innowacji (ang. *Fast Track to Innovation* – FTI), dedykowanej innowacjom, które wykazują wysoki potencjał do wprowadzenia na rynek oraz mają szansę na sukces;

¹⁹ http://www.kpk.gov.pl/?page_id=10240

²⁰ Składające się z określonej minimalnej liczby partnerów, z określonej minimalnej liczby krajów uczestniczących, działające na podstawie zawartej umowy wewnętrznej, tzw. umowy konsorcjum

- skorzystać z Działania Marii Skłodowskiej – Curie, pozwalającego na współpracę badawczo - rozwojową z sektorem publicznym, wyminę wiedzy i personelu czy zatrudnienie indywidualnych naukowców;
- być częścią konsorcjum, ubiegającego się o środki z akcji Przed-komercyjnych Zamówień Publicznych (ang. *Pre-Commercial Procurement Cofund actions* – PPC) lub Zamówień Publicznych dla Rozwiązań Innowacyjnych (ang. *Public Procurement of Innovative Solutions* – PPI), które umożliwiają rozwój i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań do sektora publicznego.

Beneficjenci

Z Instrumentu MŚP mogą korzystać firmy, które podlegają definicji "małych i średnich przedsiębiorstw" według Komisji Europejskiej. By zostać zakwalifikowanym, jako MŚP, przedsiębiorstwo musi być zaangażowane w działalność gospodarczą oraz musi spełniać dwa kryteria:

- zatrudniać mniej niż 250 pracowników
- jego roczny obrót nie może przekraczać 50 mln euro i / lub bilans nie może przekraczać 43 mln euro

Pełną definicję małego i średniego przedsiębiorstwa według Komisji Europejskiej można znaleźć w Rozporządzeniu 2003/361/EC.

Rejestr Beneficjentów na Portalu Uczestników obejmuje samoocenę, która pozwoli określić, czy dana firma jest MŚP zgodnie z zasadami UE, a tym samym, czy jest uprawniona do ubiegania się o finansowanie z Instrumentu MŚP.

http://ec.europa.eu/research/participants/data/support/manual/urf_sme_wizard_guidance.pdf

Ważne informacje

Proces aplikacji:

- **Przesłanie propozycji** – aby wziąć udział w konkursie, należy złożyć wniosek przed upływem wskazanego terminu. Portal Uczestników (ang. *Participants Portal*) zawiera dokładne instrukcje, które krok po kroku przeprowadzając przez proces aplikacji.
- **Znalezienie partnerów** – wiele konkursów wymaga utworzenia zespołu, składającego się z co najmniej trzech partnerów. Aby zidentyfikować potencjalnego partnera posiadającego poszczególne kompetencje, urzędzenia lub doświadczenie, należy skorzystać z opcji szukania partnera na Portalu Uczestników.
- **Ocena ekspertów** – po upływie terminu konkursu, wszystkie wnioski są oceniane przez zespół niezależnych specjalistów w swoich dziedzinach. Każdy wniosek jest sprawdzany z listą kryteriów, które należy spełnić by otrzymać dofinansowanie.
- **Umowa o dofinansowanie** – gdy wniosek przejdzie etap oceny (czas trwania do pięciu miesięcy), wnioskodawcy są informowani o wynikach. Następnie Komisja Europejska sporządza umowę o grant z każdym z uczestników. Umowa potwierdza jakie działania badawcze i innowacyjne zostaną podjęte, czas trwania projektu, budżet, koszty, wkład Komisji Europejskiej, wszystkie prawa i obowiązki, itp. Termin na podpisanie umowy to zwykle około trzy miesiące.

Gdzie uzyskać pomoc?

Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej działający przy Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN, udziela informacji i wspiera uczestników HORYZONTU 2020, a także nadzoruje działania regionalnych punktów kontaktowych.

ul. Krzywickiego 34, 02-078 Warszawa
Email: sme@kpk.gov.pl
<http://kpkue.gov.pl/h2020.php>

Koordinacja w Wielkopolsce:

Poznański Park Naukowo-Technologiczny Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ul. Rubież 46 A, 61-612 Poznań
http://www.kpk.gov.pl/?page_id=14647
<http://rpk.ppnt.poznan.pl/>

Ważne linki

Główny serwis Komisji Europejskiej poświęcony HORYZONTOWI 2020
<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

Portal Uczestników (ang. Participants Portal) – informacje o konkursach, zasady udziału, procedura aplikacyjna, itp.
<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Informacje na temat instrumentów finansowych w programach UE
<http://instrumentyfinansoweue.gov.pl/>

3.3. Pozostałe formy wsparcia na poziomie europejskim

Na poziomie unijnym, poza programami **COSME** i **HORYZONT 2020**, istnieją jeszcze inne możliwości uzyskania wsparcia dla rozwoju przedsiębiorstwa. Posiadają one formułę nie tylko o charakterze finansowym, ale również doradztwa merytorycznego, pomocy w nawiązywaniu współpracy zagranicznej, nauki dobrych praktyk czy transferu innowacji i technologii.

3.3.1. Erasmus dla młodych przedsiębiorców

To program wymiany transgranicznej, który daje początkującym przedsiębiorcom szansę **uczenia się** od doświadczonych osób prowadzących małe i średnie firmy w innych krajach oraz pozyskiwania **kontaktów branżowych** przez okres od miesiąca do sześciu miesięcy. Aby uczestniczyć w programie trzeba mieć nowo powstałą działalność gospodarczą, istniejącą krócej niż trzy lata lub pomysł na przedsiębiorstwo oraz biznesplan. Komisja Europejska zapewnia miesięczne dotacje w wysokości od **560 do 1 100 euro** w zależności od kraju, w którym mieści się MŚP przyjmujące. Gospodarz skorzysta na świeżej perspektywie gościa, a ponadto dostaje szansę na współpracę z partnerem zagranicznym i zdobywa wiedzę o nowym rynku.

Więcej informacji

<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=pl#.VMexRSia8tE>

Lokalne punkty kontaktowe w Polsce:

Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości

ul. Piękna 68, 00-672 Warszawa

Tel. (0) 570 371 044

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Ul. Pańska 81/83, 00-843 Warszawa

Tel. (22) 432 87 03

Stowarzyszenie „Edukacja dla Przedsiębiorczości”

ul. Opolska 45/52, 31-277 Kraków

Tel. (12) 430 18 11

Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej

ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków

Tel. (12) 6282681

3.3.2. Program LIFE

W ramach programu LIFE, Unia finansuje różnorodne inicjatywy mające na celu **ochronę środowiska i przyrody**. Obecnie odbywa się piąta edycja tego programu, który dysponuje budżetem w wysokości **3,4 mld euro** (wykorzystanie dla Polski może przekroczyć nawet 137 mln euro).

LIFE to unikatowy i innowacyjny instrument finansowy, którego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony przyrody. Do grona projektów tradycyjnych dołączyły także projekty zintegrowane, w sposób kompleksowy rozwiązujące problemy środowiskowe na dużym obszarze oraz projekty pomocy technicznej.

Komisja Europejska zwiększyła standardowy poziom dofinansowania projektów z 50% do 60% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Do tej wartości beneficjent programu może dodać proponowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) współfinansowanie projektów wynoszące od 15% do 35% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Oznacza to, że łącznie ze środków Komisji Europejskiej i NFOŚiGW uzyskać można dofinansowanie w wysokości do **95% kosztów kwalifikowanych**. Pozostałe 5% to tzw. wkład własny.

Więcej informacji

<http://www.nfosigw.gov.pl/>

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life2014/>

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Departament Ochrony Przyrody i Edukacji Ekologicznej

Wydział ds. Programu LIFE

ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa

Email: life@nfosigw.gov.pl

3.3.3. Enterprise Europe Network

Enterprise Europe Network jest największą **europejską siecią wspierania biznesu i innowacji**, która świadczy usługi na rzecz MŚP. Należą do niej różnego rodzaju instytucje z otoczenia biznesu, takie jak izby gospodarcze, agencje rozwoju regionalnego czy uniwersyteckie centra przedsiębiorczości. Jej działania opierają się na przekazywaniu informacji dotyczących prawa unijnego, pomocy w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych (też poza UE), doradztwie finansowym, wsparciu transferu innowacji i technologii oraz pośredniczeniu w komunikacji między przedsiębiorstwem a Komisją Europejską.

Więcej informacji

EEN

<http://www.een.org.pl/index.php/o-nas.html>

EEN Polska Zachodnia

<http://westpoland.pl/>

3.3.4. EUREKA

Inicjatywa EUREKA ma za zadanie promocję przedsiębiorczości zorientowanej na **projekty badawczo-rozwojowe**. Projekty wspierające innowacyjne zastosowania technologiczne mogą otrzymać wsparcie na podstawie planu biznesowego. Na ogół realizowane są przez małe i średnie przedsiębiorstwa, z co najmniej dwóch państw członkowskich EUREKA, w ramach partnerstwa. Partnerami projektu mogą być: MŚP, duże firmy, instytucje badawcze i uniwersytety. Poprzez działania w ramach EUREKA, podmioty te wprowadzają na rynek nowe produkty, procesy i usługi oraz pomagają uczynić Europę silniejszą gospodarczo i społecznie, a przede wszystkim bardziej konkurencyjną w stosunku do państw azjatyckich i Stanów Zjednoczonych.

Więcej informacji

<http://www.eurekanetwork.org/>

Narodowe Centrum Badan i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Tel. (22) 39 07 145

3.3.5. EUROSTARS

EUROSTAR jest to program pomocowy, skierowany do małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działania w zakresie badań i rozwoju, które pragną wykorzystać szanse, jakie daje międzynarodowa współpraca. W projektach musi uczestniczyć przynajmniej dwóch partnerów z dwóch różnych krajów partycypujących w EUROSTARS. Kraje uczestniczące (obecnie 34²¹) przeznaczają fundusze dla swoich uczestników krajowych korzystających z projektów EUROSTARS. System "wirtualnej wspólnej puli" pozwala każdemu krajowi finansować uczestników z własnego kraju, według narodowych zasad finansowania oscylujących między 35–100% kosztów kwalifikowanych.

Więcej informacji

www.eurostars-eureka.eu

<http://www.ncbr.gov.pl/programy-miedzynarodowe/eurostars/eurostars-informacje/>

Narodowe Centrum Badan i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a, 00-695, Warszawa

Tel. (22) 39 07 145

²¹ 28 państw UE oraz Islandia, Norwegia, Szwajcaria, Izrael, Turcja, Korea Południowa

BIBLIOGRAFIA

1. Materiały niepublikowane udostępnione przez:

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Agencja Rynku Rolnego
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- Europe Direct Poznań
- Ministerstwo Finansów
- Ministerstwo Gospodarki
- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Ministerstwo Środowiska
- Narodowe Centrum Badan i Rozwoju
- Poznański Parku Naukowo-Technologicznego Fundacji UAM
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
- Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- Wielkopolska Izba Rolnicza
- Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

2. Materiały publikowane:

- A beginner's guide to EU funding. An overview of EU funding opportunities in 2014–2020, European Commission, 2015
- Agnieszka Dawydzik, Wsparcie sektora MŚP w Regionalnych Programach Operacyjnych 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Styczeń 2014
- AKWAKULTURA 2020 – Plan strategiczny rozwoju chowu i hodowli ryb w Polsce w latach 2014-2020, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa 2014
- ANNEX to the Commission Implementing Decision concerning the adoption of the work
- Biuletyn Informacyjny, Fundusze Europejskie w Polsce, nr 35, Październik 2014
- Bożena Lublińska-Kasprzak PARP, Wsparcie MŚP poprzez zapewnienie im usług informacyjno-doradczych, PARP, Styczeń 2014
- Broszura Informacyjna dla polskich przedsiębiorstw z sektora MŚP. Programy Ramowe Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020, Enterprise Europe Network, PARP
- Broszura Informacyjna. HORIZON 2020 WORK PROGRAMME 2014 – 2015, European Commission Decision C (2013)8631 of 10 December 2013
- Broszura Informacyjna. Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich, Departament Informacji i Promocji, Styczeń 2014
- Broszura Informacyjna. The European Entrepreneur Exchange Programme, European Commission, 2014
- Broszura Informacyjna. Wsparcie dla MŚP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Styczeń 2015
- Broszura Informacyjna. Wsparcie dla MŚP w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Styczeń 2014

- Broszura Informacyjna. Wsparcie sektora MŚP w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Styczeń 2014
- Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises, Brussels, Październik 2014
- European Union Support Programmes for SMEs. An overview of the main funding opportunities available to European SMEs, European Commission, 2014
- Fundusze Europejskie dla przedsiębiorców. Przewodnik po programach operacyjnych 2007-2013, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Sierpień 2008
- Fundusze unijne dla przedsiębiorstw w latach 2014 - 2020 r., Moja firma, Marzec 2015
- Grażyna Omarska, Horyzont 2020, Program Ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji, Struktura, zasady uczestnictwa, Seminarium PARP, Warszawa, Listopada 2013 r.
- Guide for Applicants, COSME Work Programme 2014, European Commission, 2014
- Horizon 2020 in brief, The EU Framework Programme for Research & Innovation, European Commission, 2014
- Ignacy Niemczycki, Fundusze: czy skończą się po 2020 roku?, Polityka Insight, Grudzień 2014
- Jan Miodek, Jak pisać o Funduszach Europejskich?, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2010,
- Krajowa inteligentna specjalizacja (KIS), Ministerstwo Gospodarki, Kwiecień 2014
- Krzysztof Kokoszcyński, Pieniądze z Unii popłyną wiosną, Polityka Insight, Październik 2014
- Mirjam Adriaanse, Blog Horizon 2020: A new name for the European RTD Initiatives, Neoton, Lipiec 2014
- Nowa perspektywa finansowa na lata 2014 - 2020, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Grudzień 2014
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Luty 2015
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Grudzień 2014
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Grudzień 2014
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Styczeń 2015
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Grudzień 2014
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Grudzień 2015
- Program Operacyjny "Rybnictwo i Morze" na lata 2014-2020, Departament Rybnictwa, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wrzesień 2014
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Grudzień 2014
- Program Rozwoju Przedsiębiorczości do 2020 r., Rada Ministrów RP, Kwiecień 2014
- Program Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r. Program wykonawczy do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Świat się zmienia, Kwiecień 2014
- Programy Ramowe Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014–2020. Broszura informacyjna dla polskich przedsiębiorstw z sektora MŚP, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, 2014
- Przewodnik Fundusze UE, Gazeta Prawna, Styczeń 2015
- Przewodnik po programach priorytetowych 2015-2020, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014–2020) i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006
- Rynek B+R+I w Polsce. Wsparcie Działalności Badawczej, Rozwojowej i Innowacyjnej Przedsiębiorstw, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Grudzień 2014
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Sierpień 2015
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Lipiec 2015
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Marzec 2015
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Lipiec 2015
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Lipiec 2015
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Sierpień 2015
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Grudzień 2014
- Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Grudzień 2012

3. Strony Internetowe:

- <http://www.eog.gov.pl/Strony/start.aspx>
- <http://www.programszwajcarski.gov.pl/Strony/glowna.aspx>
- <http://www.parp.gov.pl/index/index/2866>
- <http://www.ncbr.gov.pl/>
- <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>
- <http://www.eurekanetwork.org/>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>
- http://ec.europa.eu/growth/smes/cosme/index_en.htm
- <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>
- <http://www.een.org.pl/index.php/o-nas.html>
- <https://www.eurostars-eureka.eu/>
- <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=pl#.VMexRSia8tE>
- <http://www.nfosigw.gov.pl/>
- <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life2014/>
- <http://deminimis.gov.pl/>
- <http://wsparciestarcie.bgk.pl/>
- <http://www.bgk.pl>
- <http://www.jeremie.com.pl/>
- <http://www.swissgrant.pl/en/>
- <http://www.mir.gov.pl/Strony/glowna.aspx>
- <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2013:347:SOM:EN:HTML>

- <http://www.minrol.gov.pl/>
- <https://mac.gov.pl/>
- <http://www.ewt.gov.pl/>
- <http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/>
- <https://www.umww.pl/>
- <http://www.mg.gov.pl/>
- <http://www.paiz.gov.pl/pl>
- <http://www.politykainsight.pl/>
- <http://warp.org.pl/>

Adam Szejnfeld – mgr prawa, były działacz „Solidarności”, więziony we Wronkach i w Gębarzewie, współorganizator Komitetów Obywatelskich „Solidarność”. Przedsiębiorca, potem samorządowiec - radny i burmistrz, wiceprezes Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu. Poseł na Sejm RP pięciu kadencji, przewodniczący, m.in. sejmowej Komisji Gospodarki, Komisji Skarbu Państwa, Komisji ds. Ograniczania Biurokracji, Komisji „Przyjazne Państwo” oraz wiceprzewodniczący Komisji Małych i Średnich Przedsiębiorstw; był również przewodniczącym stałej Podkomisji ds. Promocji i Rozwoju Turystyki. Wiceminister Gospodarki oraz szef rządowego Komitetu Antykryzysowego. Autor prorozwojowych ustaw „Pakietu Szejnfelda”, największego w ostatnich latach zbioru przepisów deregulujących polskie prawo administracyjne i gospodarcze. Najbardziej znane rozwiązania, to m.in. domniemanie uczciwości podatników, zamiana kultury zaświadczeń na kulturę oświadczeń, prawo zawieszania działalności gospodarczej, ograniczenie kontroli przedsiębiorców, czy majątkowa odpowiedzialność urzędników za łamanie prawa. Felietonista, bloger publikujący w prasie drukowanej oraz na portalach internetowych. Wielokrotny laureat nagród gospodarczych oraz konkursów dziennikarskich, m.in. jeden z dziesięciu najlepszych polityków w Polsce wg. Tygodnika Polityka, najlepszy poseł wg. dziennika „Puls Biznesu”, laureat nagrody „Bona Lex” Gazety Prawnej za najlepszą ustawę roku. Kilkanaście razy laureat pierwszego miejsca dziennikarskiego konkursu „Człowiek Roku” w Wielkopolsce Północnej. Członek m.in. Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego, Rady Akademii Polskiego Sukcesu, Polskiego Klubu Biznesu, Rady Programu „Polski Sukces” Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska” oraz Kapituły Konkursu „Teraz Polska”, Kapituły programów Cent For Future i Perły Polskiej Gospodarki pisma Polish Market, a także Kapituły Programu „Fair Play” Instytutu Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym. Ambasador Polskiego Biznesu, Ambasador Fair Play oraz Ambasador Europejskiego Programu „Erasmus dla przedsiębiorców”. Został odznaczony m.in. przez Ministra Gospodarki Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej”. Prowadzi dwa portale internetowe: www.szejnfeld.pl i www.kobiecastronazycia.pl oraz profile na portalach społecznościowych, m.in.: www.facebook.com/PoselSzejnfeld/ Obecnie jest posłem do Parlamentu Europejskiego, członkiem trzech komisji: Handlu Międzynarodowego (INTA), Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO) oraz Rozwoju (DEVE).

Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Group of the European People's Party in the European Parliament - EPP Group) w Parlamencie Europejskim skupia centroprawicowe, proeuropejskie partie polityczne państw Unii Europejskiej, w tym Platformę Obywatelską. Działa na rzecz konkurencyjnej i demokratycznej Europy, przyjaznej obywatelom, a także na rzecz społecznej gospodarki rynkowej. Grupa EPL stanowi największą siłę polityczną w Parlamencie Europejskim.